

Obzornik

glasilo delovne organizacije

Pol leta je za nami

OB PERIODIČNEM OBRAČUNU ZA LETOŠNJE PRVO POLLETJE

Ceprav smo že pri oblikovanju letnega plana predvidevali, da bo poslovanje naših temeljnih organizacij v stabilizacijskih pogojih zelo težavno, pa lahko ob polletnih rezultatih ugotovimo, da se je stanje še bolj zaostri kot smo pričakovali. Zmanjševanje kupne moči zaradi višjih življenjskih stroškov, pa tudi zaradi omejevanja potrošniških kreditov, je neposredno vplivalo na povpraševanje po pohištvi in s tem na prodajo. Napovedi pa kažejo, da se stanje ne bo dosti izboljšalo, zato bo potrebno iskati izhod v večji produktivnosti, boljši organizaciji, racionalni porabi materiala in storitev ter v boljši povezavi med temeljnimi organizacijami.

Ker pa nastajajo težave tudi v ostalih fazah reprodukcijskega procesa, kaže, da jih pregledamo po vrsti.

PROIZVODNJA

Letni plan proizvodnje smo dosegli z indeksom 46,9 odstotka. Nad planom sta samo temeljni organizaciji Pohištvo in Tapetništvo.

Proizvodnja je občutneje pod planom predvsem pri primarnih izdelkih, se pravi, pri žaganem lesu ter pri ivernih in mineralnih ploščah. Na manjšo proizvodnjo žaganega lesa je vplivalo predvsem pomanjkanje hlodo-

vine v prvem četrtletju, medtem ko je bilo v proizvodnji ivernih plošč v prvem četrtletju nekoliko več zastojev zaradi neugodnih vremenskih razmer ter večjih okvar, v drugem četrtletju pa so imeli letni remont, kar je nedvomno vplivalo na nižjo proizvodnjo. Proizvodnja mineralnih plošč je kljub temu, da je začela z obratovanjem šele lani, potekala normalno. Zaradi nekoliko višjih zalog in pomanjkanja delovne sile pa so prešli na dvozmensko delo, zaradi česar je proizvodnja za tretjino manjša.

Ceprav je proizvodnja kuhinjskega in masivnega pohištva potekala sorazmerno normalno, pa je bilo v prvem četrtletju potrebno izpolniti še lanska naročila, ki pa so vrednostno nižja kot smo predvidevali v planu. Zato je tudi indeks proizvodnje nižji kot bi bil ob normalni odpremi po sedanjih cenah.

Kljub temu, da se je dobava hlodovine v teh mesecih normalizirala, pa bomo v drugem polletju verjetno težko nadomestili zaostanek v proizvodnji žaganega lesa. Nekoliko laže bomo nadomestili zaostanek v proizvodnji pohištva, seveda, če ne bo težav pri dobavi polizdelkov od kooperantov, pa tudi kuhinjskih aparatov.

Ob šticidesetletnici vstaje slovenskega naroda

Zgodovinske aktualnosti takratnih prelomnih dogodkov se danes, julija 1981, zavedamo globlje in prizadeto tudi zato, ker danes izpolnjujemo nepisane dolge padlim herojem in žrtvam vstaje brez Tita in Kardelja, dveh velikih mož, ki sta na isti poti naše revolucije tako odločujoče vplivala na politična notranja in mednarodna ravnanja socialistične Jugoslavije, da smo živeli in ustvarjali v miru in varnosti, da smo gospodarsko in kulturno napredovali in da smo bili kos sleherni preizkušnji. Tako ima 1981. leto pomembno zvezo z dogodki 1941.

Odkar so naši narodi prišli na Balkanski polotok, so bili svoj boj za obstanek, za pravico do lastnega življenja, pravico do svoje države in politične samostojnosti. Partizanski boj in zmaga pomenita uresničenje tega stoletnega smotra, pomenita presekane politike interesnih sfer imperijev ter izkoriščanje narodnostnih, socialnih in verskih razlik za ne-tenje sporov in nadvlado hegemonističnih sil velikih.

Mitja Ribičič, predsednik
RK SZDL Slovenije

NABAVALA

Oskrba z repromateriali postaja vse pomembnejša v reprodukcijskem procesu. Možnosti za preskrbo pa so na domačem trgu in tudi v izvozu vedno težje, saj je stanje vse bolj kritično. Kljub temu pa v proizvodnji ne prihaja do večjih zastojev, razen pri žaganem lesu, kjer je bila proizvodnja v prvem četrtletju omejena na enozmensk delo. V drugem četrtletju se je dotok hlodovine normaliziral, je pa še vedno moten zaradi neurejene in neenotne politike cen. Normalno dobavo moti tudi stalno višanje cen, saj so se cene od lani dvignile tudi 60 do 80 odstotkov.

Neurejena politika cen, izsiljevanje v obliki različnih sporazumov ter odvisnost od uvoznih surovin motijo redno dobavo tudi ostalih materialov.

Kritično stanje v oskrbi je tudi pri uvozu repromaterialov, pri čemer nas močno ovira pomanjkanje deviznih sredstev, pa tudi dinarska nelikvidnost. Zmanjšanje izvoza nam vedno bolj omejuje možnosti za uvoz, saj je za normalno oskrbo iz uvoza potrebno predvsem redno plačevanje zapadlih dolgov.

PRODAJA

Vedno težji položaj na domačem trgu vpliva tudi na obseg prodaje, saj je na domačem trgu dosegla samo 35,6 odstotka letnega plana in 23 odstotkov več kot v enakem obdobju lani. Posebno nizka je bila prodaja kuhinjskega pohištva, saj je plan dosežen komaj s 26 odstotki. Na tako slabo prodajo so vplivale predvsem menjavanje proizvodnega programa in neurejene cene v prvem četrtletju. Nižja prodaja od načrtovane je tudi pri ostalih končnih proiz-

vodih, kar je predvsem posledica slabših kreditnih pogojev, zvišanja življenjskih stroškov in ostalih stabilizacijskih ukrepov, ki najprej vplivajo na povpraševanje po trajnih potrošnih dobrinah. Zaradi slabše prodaje so se začele večati zaloge gotovih proizvodov, kar velja predvsem za temeljne organizacije Pohištvo, Gaber in Tapetništvo.

Pri primarnih proizvodih je prodaja v glavnem sledila proizvodnim zmogljivostim z izjemo mineralnih plošč, kjer bo potrebno vložiti dodatne napore za nove konstrukcijske rešitve v porabi teh plošč, pa tudi spremembe nekaterih predpisov, ki sedaj neustrezno rešujejo vprašanja požarne varnosti objektov.

IZVOZ

Izvoz je dosegel dinarsko 47,6 odstotka letnega plana, indeks na preteklo obdobje pa je 220. Doseženi izvoz v dolarjih je nekoliko slabši, predvsem zato, ker se je spreminjala njegova obračunska vrednost.

Medtem, ko smo z izvozom pohištva lahko zadovoljni, saj smo dosegli načrtovano, plan izvoza žaganega lesa ni bil dosežen. Zaradi dodatne ponudbe žaganega lesa iz Kanade se je cena na svetovnem trgu močno znižala, kar ne spodbuja k večjemu izvozu. Poleg tega pa je žagan les tudi po nižjih cenah na svetovnem trgu zelo težko prodajati. Ob dejstvu, da prinaša izvoz žaganega lesa najboljši netto devizni učinek, saj je za proizvodnjo potreben minimalen uvoz repromateriala, je razumljivo, da nam zato močno primanjkuje deviznih sredstev. Poleg tega pa je bilo precej izvoza pohištva na klirinško tržišče, kar ne povečuje priliva konvertibilnih deviz.

(Konec na 2. strani)

Suha struga (foto Igor Modic)

Pol leta je za nami

(Nadaljevanje s 1. strani)
FINANČNI REZULTATI

Ob tako skokovitem naraščanju cen reprovromaterialov, neekonomskih cenah končnih izdelkov, slabši prodaji, pa tudi manjši proizvodnji žaganega lesa, ki se na domačem trgu dokaj ugodno prodaja, je tudi razumljiv rezultat, ki je v skopih besedah takle: manjši dohodek kot je bil načrtovan, manjši čisti dohodek kot je bil ustvarjen v preteklem obdobju, minimalni zneski za sklade ter povečana izguba.

Finančni rezultati so za skoro vse temeljne organizacije z izjemo Žagalnice, Prodaje in Jelke slabši kot so bili v enakem obdobju lani, pa tudi slabši kot smo jih predvideli v letnem planu.

Hitrejša naraščanja porabljenih sredstev od celotnega prihodka je povzročilo, da je dohodek zelo malo narasel ali pa je celo pod lanskim. Ker pa so tudi v okviru dohodka nekatere oblike porabe naraščale hitreje, je prišlo v večini temeljnih organizacij do upadanja čistega dohodka in s tem tudi do manjših možnosti za izločanje sredstev za razširjeno reprodukcijo. Razen Žagalnice so vse ostale temeljne organizacije poslovale komaj uspešno, ali pa celo na meji uspešnosti. Temeljni organizaciji Iverka in Mineralka pa sta polletno obdobje zaključili celo neuspešno.

Medtem, ko je tak rezultat za Mineralko razumljiv, saj je to proizvodnja, ki se na trgu šele uveljavlja, pa je izguba v proizvodnji ivernih plošč posledica neusklajenosti odnosov med cenami surovin in materialov ter končnimi izdelki. Ob 27 odstotnem povečanju celotnega prihodka glede na preteklo obdobje so se materialni stroški povečali za 44 odstotkov, zato je razumljivo, da se dohodek zmanjšuje, kar ob majhnih manevrskih možnostih v okviru dohodka vodi temeljno organizacijo v izgubo.

Podobno je tudi pri ostalih temeljnih organizacijah, s tem, da so slabši rezultati posledica neusklajenosti odnosov med cenami materialov in končnim proizvodom, pa tudi slabše prodaje zaradi splošnega upadanja povpraševanja po pohištvu.

V naslednjem polletju pričakujemo sicer nekoliko boljše

možnosti za prodajo predvsem končnih proizvodov, vendar pa povpraševanje po pohištvu verjetno ne bo doseglo lanskega. Zato bo treba znova analizirati reprodukcijski proces, pripraviti nove sanacijske programe za vse temeljne organizacije, ki so poslovale neuspešno ali pa komaj uspešno. Seveda pa bo treba tudi spremljati uresničevanje

teh programov in takoj, ko bo potrebno, tudi ustrezno ukrepati. Predvsem pa bo treba paziti, da zaloge ne bodo preveč narasle. Zato bomo morali z dodatnimi prodajnimi ukrepi pospešiti prodajo, če pa to ne bo zadostovalo, pa tudi spremeniti proizvodni program.

J. Korošec

Prav v teh dneh se iztekajo javne obravnave in sprejemanje periodičnega obračuna za prvo letošnje polletje. Kot običajno posredujemo v uvodnem članku splošen pregled gospodarjenja v prvem polletju, želeli pa smo nadrobneje prikazati tudi letošnjo gospodarsko problematiko in pogoje za gospodarjenje po vseh naših temeljnih organizacijah.

S tem bi radi ob gospodarskih rezultatih opozorili tudi na vse spremljajoče pojave, na objektivne, pa tudi na »naše« vzroke za nič kaj zavidljivi položaj oziroma rezultat ob polletju. Obenem bodo lahko vsi delavci tudi videli, s kakšnimi težavami se ubadajo v sosednjih temeljnih organizacijah, kakšne uspehe dosegajo in kaj vsi skupaj lahko pričakujemo v prihodnje...

● TOZD IVERKA Cerknica

Obnašajmo se gospodarno

Negativna gibanja, ki so bila značilna v proizvodnji ivernih plošč v prvem tromesečju, so se nadaljevala tudi v drugem, tako da plana za prvo polletje nismo izpolnili.

Za prvo polletje smo načrtovali 26.603 kubičnih metrov proizvodnje ivernih plošč, izdelali pa smo jih 25.431 kubičnih metrov oziroma 1172 kubičnih metrov. Po količini je plan realiziran s 95,6 odstotka, po vrednosti pa z 92,6 odstotka.

Plan proizvodnje oplemenitenih plošč smo po količini izpolnili s 83,1 odstotka. V zaostanku smo za 82.787 kvadratnih metrov oziroma za 1.324 kubičnih metrov. Vrednostno smo izpolnili plan s 86,5 odstotka.

Skupno predstavlja količinski zaostanek v proizvodnji 2497 kubičnih metrov, kar je sicer nekoliko manj kot v prvem tromesečju.

Plan je torej v prvem polletju izpolnjen z 91 odstotki.

Tekzo je v kratkem sestavku opisati vse vzroke in pojave, ki ugodno ali neugodno vplivajo na

izpolnjevanje planskih nalog. Zato bom omenil samo najvažnejše.

Izredno težke vremenske razmere so lahko objektivni vzrok za slabšo proizvodnjo v prvih treh mesecih. Zaradi velike vlažnosti surovine in premajhne zmogljivosti za sušenje smo imeli kot posledico preveliko vlažnost iverja in s tem nujno potrebne daljše čase stiskanja. To so težave zimskega obdobja, rešitev pa je možna samo z večjim investicijskim posegom. K temu je treba dodati večje število mehanskih okvar, ki so zmanjševale izkoriščenost strojnih naprav.

Proizvodnja v aprilu je bila obetajoča, saj je bil količinski plan izpolnjen s 111 odstotki. Nepredvideno podaljšana mehanska dela v maju so izničila možnost, da bi nadomestili zamujeno v prvem tromesečju, slabša izpolnitev plana v juniju pa je bila posledica dveh težjih okvar (jekleni trak in obroč sušilnika).

Poleg teh stvari velja omeniti še nenormalno število in težo poškodb v liniji za predelavo sekancev. Večkratno trganje verige

Naša nova kuhinja BREST-11

transporterja in pa razbitje iverilnikov za sekance bo imelo poleg velikih stroškov za popravilo za posledico še slabšo založenost s tehničnim lesom v zimskih mesecih in s tem ponovne težave, lahko tudi večje, v zvezi z vlažnostjo iverja.

V proizvodnji oplemenitenih plošč je zaostanek iz prvega tromesečja nepomembno zmanjšan, glavne značilnosti in vzroki za zaostajanje pa so ostali isti. Težave pri preskrbi s folijo so zaradi devizne situacije samo še večje kot v prvih mesecih.

Iz primerjave količinskega in vrednostnega izpolnjevanja plana je tudi videti, da ne dosegamo plansko zastavljenih in tudi že doseženih odnosov v kvaliteti. Preveč imamo blaga slabše kvalitete, ki ga trg ne rabi, kar zmanjšuje vrednost proizvedenega blaga.

In kako naprej? Na kratko rečeno, tako ne smemo nadaljevati. Izboljšati moramo naše delo in odnos do dela na vseh področjih. Cilj mora biti, da zmanjšujemo število zastojev, ne samo takih, ki povzročajo prekinitve proizvodnje, pač pa tudi takih, ki povzročajo motnje v uresničevanju ciljev porabe določenih vrst materiala.

Ustreznejše kadrovske in organizacijske zasnovane servisne

službe bodo morale zagotoviti boljši izkoristek delovnega časa sebi in drugim, vsak posameznik pa bo moral bolj skrbeti za dobro gospodarjenje z družbenimi sredstvi.

Poleg čisto strokovnih in delovnih nalog si bo treba močno prizadevati tudi na drugih področjih. V predvolilnem obdobju, v času priprav, je naloga vseh, zlasti pa sindikalnih delavcev zelo odgovorna, da bomo v vse organe izvolili ljudi, ki bodo s svojim objektivnim delom zagotovili uspešnost dela v skladu s sprejetimi samoupravnimi zadolžitvami.

Pri analizi vzrokov bomo morali postati bolj kritični in samokritični, začeti bomo morali iskati povzročitelje z imenom in priimkom, spoznati bomo morali resnost gospodarskega trenutka, ki se ne bo izboljšal, če ga bomo opravičevali z objektivnimi težavami. Prepričan sem, da to ne bo težko za vse tiste, ki so tudi do sedaj prispevali kar največji delež za razvoj te družbe. Verjetno manjka samo to, da na svojo pot potegnemo tudi tiste, ki korakajo nekoliko majavo in prepočasi. Tudi pomagati jim je treba, da bodo lahko ujeli pravi korak, vendar pa ta pomoč ne more trajati v nedogled.

F. Hvala

MARTIN MLINAR, PODPREDSEDNIK REPUBLIŠKEGA SVETA ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE, JE OBISKAL NAŠO DELOVNO ORGANIZACIJO.

V razgovoru ga je glavni direktor Tone Kraševac podrobno seznanil s poslovanjem Bresta, s težavami, s katerimi se srečujemo ob izpolnjevanju letnega načrta, pa tudi o ukrepih, ki so jih sprejeli družbenopolitične organizacije in samoupravni organi. Beseda je tekla predvsem o nekaterih izkušnjah v samoupravnem povezovanju in združevanju na podlagi dohodka in skupnega prihodka. Posebej je bilo obdelano povezovanje proizvajalcev in uporabnikov ivernih plošč. Martin Mlinar je poudaril, da je nujno tesnejše povezovanje v celotni reprodukcijski verigi — od gozdarjev do trgovine. Dal je vrsto pobud, ki bodo koristile pri prihodnjem strokovnem in političnem delu za uspešnejše povezovanje združenega dela.

J. Hren

Kongres odločno zahteva, da sta proizvodno delo in delo v težavnejših okoliščinah družbeno bolj cenjena in materialno bolj vrednotena. Opravila in naloge v materialni proizvodnji je treba materialno višje vrednotiti in družbeno višje ceniti glede na enako zahtevna administrativno-tehnična in podobna opravila. Tudi to mora prispevati k odločanju mladih rodov za proizvodne poklice v skladu s potrebami gospodarstva.

Kongres se hkrati zavzema za večje priznavanje in vrednotenje ustvarjalnosti, novatorstva in racionalizatorstva, njihovo nagrajevanje pa čim bolj dosledno postaviti v odvisnost od prispevka k povečanju dohodka. Sprožiti je treba pobudo, da se nadomestilo za ustvarjalnost vključi v osebni dohodek.

Kongres poudarja, da je mogoče in treba meriti in ocenjevati sleherni opravilo in nalogo, osebni dohodek pa pridobivati po delovnem prispevku.

(Iz resolucije III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije)

POL LETA JE ZA NAMI • POL LETA JE ZA NAMI • POL LETA JE ZA NAMI • POL LETA JE ZA NAMI • POL LETA

● TOZD POHIŠTVO

Cerknica

Dokaj skromni rezultati

Iz podatkov v periodičnem obračunu naše temeljne organizacije za prvo polletje je videti, da smo v tem obdobju dosegli dokaj skromne rezultate, saj nismo pridobili niti toliko dohodka, da bi vsaj delno pokrili sklad skupne porabe. To pomeni, da smo v tem obdobju poslovali na robu dohodkovnosti kljub temu, da smo z 2 odstotka manjšim številom zaposlenih dosegli za 17 odstotka večji fizični obseg proizvodnje kot v prvem lanskem polletju.

Razumljivo je, da smo takšno povečanje proizvodnje dosegli predvsem z večjim prizadevanjem zaposlenih, z bolj organiziranim delom in tudi z večjimi serijami kot smo jih imeli lani. Kljub temu pa nismo dosegli načrtovanega dohodka, še manj pa čistega dohodka. Zakaj tako?

Ker so v letu 1980 stroški proizvodnje izredno visoko narasli, je bil lastni proizvodni program glede dohodkovnosti že v lanskem jeseni v kritičnem stanju oziroma na robu rentabilnosti. To se je pojavilo predvsem pri sestavljenih programih Katarina WH in Katarina BL, čeprav sta bila leto poprej oba programa glede dohodkovnosti dokaj ustrezna.

Prav zaradi visoke rasti proizvodnih stroškov (cene so porasle zlasti pri surovinah in repromaterialu tudi nad 65 odstotkov) lani in ob napovedi, da bodo letos porasle cene surovin in repromaterialu še za novih 20 odstotkov (ta napoved se je uresničila že v prvem tromesečju), smo imeli že pri sestavi letošnjega plana veliko težav.

Ker proizvodnih sestavljenih programov ne moremo menjati tako preprosto kot obleko (to je povezano z zelo visokimi stroški), ob ugotovitvah, da je za oba sestavljiva programa Katarina WH in Katarina BL še vedno dokaj veliko povpraševanje in ob napovedi, da bomo letos cene pohištva prosto oblikovali (kar bi bilo edino pravilno) smo za oba omenjena sestavljiva programa načrtovali, da ostaneta v proizvodnji tudi letos, s tem, da glede na proizvodne stroške podražimo izdelke najmanj za 37 odstotkov (za takšno povišanje cene v prvem polletju nismo imeli možnosti). Ob tem smo načrtovali, da bomo s prodajo nekoliko bolj uspešni tudi pri ostalih izdelkih in da bomo v drugem polletju dali na trg tudi novi program 3 x 3, ki ga pripravljamo že leto dni in ki bo dejansko na voljo potrošnikom v novembru.

Vsekakor vpliva na skromen rezultat tudi nad 100 odstotkov večji izvoz v primerjavi s prvim lanskim polletjem, kar pa smo tudi načrtovali. Za letos smo predvidevali, da bomo izvozili naših izdelkov za 5800.000 dolarjev, kar predstavlja 43 odstotkov fizičnega

obsega proizvodnje, vrednostno pa komaj 24 odstotkov. Menim, da ob tem ni potreben poseben komentar. Vendar, izvoz je nujen, saj sami potrebujemo devizna sredstva za uvoz potrebnega materiala in surovin, pa tudi na domačem trgu ne bi mogli prodati veliko več izdelkov kot jih prodamo.

Za leto 1981 smo načrtovali komaj 494 starih milijonov dinarjev za poslovni sklad in 1.600 milijonov za pospešeno amortizacijo.

Ob upoštevanju vsega tega nas dokaj skromen rezultat v prvem polletju ne preseneča. Tudi periodični obračun za prvo tromesečje nam ni pokazal ugodnih re-

zultatov, zato smo naredili sanacijsko-stabilizacijski program, ki vsebuje vrsto ukrepov za boljše gospodarjenje. Poglavitna naloga iz tega programa, ki je še vedno zelo sveža, pa je, da obdržimo rast proizvodnje, to je 4 odstotke nad načrtovano oziroma, da dosežemo 17 odstotkov večji fizični obseg proizvodnje v primerjavi z letom 1980.

Samo tako bomo leto zaključili s pozitivnim rezultatom in ustvarili toliko dohodka, da bomo pokrili rezervne sklade in sklad skupne porabe, po možnosti pa tudi sredstva za razširjeno podlago dela in seveda nekaj več tudi za osebne dohodke, ki sorazmerno zaostajajo za rastjo življenjskih stroškov.

Prav zato pričakujem, da bo vsak zaposlen v naši temeljni organizaciji prispeval dejansko vse, kar največ more, da prebrodimo nastale težave.

T. Bavdek

● TOZD GABER

Stari trg

Drugo četrtletje - boljše

Gaber je prvo četrtletje končal z izgubo. K temu je prispevalo več vzrokov:

- izdelovali smo izdelke, ki jih nismo imeli v letošnjem planu;
- premajhen fizični obseg proizvodnje;
- prepozno lansiranje kuhinje 09;
- prenizka prodaja;
- slaba preskrba z repromateriali.

Zato smo izdelali interni sanacijski program, v katerem smo našteje bistvene vzroke za slabo gospodarjenje razčlenili, pregledali možnosti in oblikovali ukrepe za izboljšanje gospodarskega stanja.

Sanacijski program so poleg strokovnih služb obravnavale tudi družbeno-politične organizacije in organi upravljanja, ki so ga po temeljiti razpravi ter kritičnih in ustvarjalnih pripombah tudi sprejeli.

V sanacijskem programu smo obdelali predvsem nabavo, prodajo in proizvodnjo. Omejili bi se zlasti na proizvodnjo, saj temeljna organizacija vsaj sedaj na delo nabave in prodaje ne more dosti vplivati.

Zastavili smo si vrsto nalog, izmed katerih bi izdvojil zlasti naslednje:

- izpopolniti sistem planiranja predvsem na osnovi naročilniškega sistema proizvodnje;
- dokumentacijsko urediti skladišče polizdelkov in pripraviti vse potrebno za prehod na vodenje proizvodnje s pomočjo računalnika (terminala);
- organizacijsko izboljšati oddelek skupnih plošč in tako povečati pretok posamičnih naročil;

— pravočasno pripraviti in dati v proizvodnjo novi program kuhinje BREST — 11;

— storiti vse potrebno za boljše izrabo materialov in zmanjšati izmet v proizvodnji;

— vse sestavne dele opuščenih programov smotno uporabiti v ustreznih dodatnih izdelkih (morda toaletne omarice);

— izboljšati kvaliteto izdelkov;

— povečati proizvodnjo in prodajo kuhinje Brest 09;

— skrajšati rok za dobavo kuhinjskih elementov in tako zadovoljiti zahteve kupcev.

Kolektivni, ki se ni prvič v svoji zgodovini znašel v podobnem položaju, ni bilo težko pojasniti, kako resen je sedanjí položaj. Delavci so bili s tem temeljito seznanjeni in zato smo se vsi skupaj dogovorili, kako se bomo lotili dela, da bi popravili naš gospodarski položaj.

Omenim naj, da je med prvimi razumel resnost nastalega položaja naš mladinski aktiv, ki se je takoj odločil, da bo eno prosto soboto opravil prostovoljno delo na tistih delovnih mestih, ki so ozko grlo v proizvodnji, ali pa so zaradi pomanjkanja materiala v zaostanku. Vsekakor je to primer, vreden posnemanja.

Izpolnjevanje sanacijskega programa je kmalu rodilo uspehe. Skladišče polizdelkov je že skoraj izdelano, tako da bo kmalu lahko služilo za uvedbo terminala. Oddelek skupnih plošč, ki nam je do nedavnega povzročal mnogo preglavic, je sedaj že preurejen, kadrovske izpopolnjevanje in ob normalnih pogojih, se pravi, ob pravočasni dobavi repromateriala, predvsem gospodinskih aparatov, ne bo več zastojev.

Tudi kar zadeva zmanjšanje odpadkov, smo ukrepali tako, da bomo vse odpadke, ki so še uporabni, takoj predelali na določene dimenzije in jih vrnili v skladišče.

Pripravljena je tudi dokumentacija za toaletni program, ki bo po potrebi zapolnila morebitne vrzeli v proizvodnji. Uporabili bomo predvsem material iz opuščenih programov kuhinjskega pohištva.

Ena izmed glavnih nalog v sanacijskem programu je bila, da čimprej damo v proizvodnjo novo kuhinjo Brest 11. Z ukinitvijo bele kuhinje je nastala na tržišču praznina, povpraševanje po njej pa je še vedno veliko. Zato smo jo morali čimprej vrniti na tržišče. Težave s kooperanti so povzročile nepredviden zastoj, vendar so kuhinje sedaj v prodaji, naročil je vse več in zato

Iz oddelka pakiranje v temeljni organizaciji POHIŠTVO

smo prepričani, da bo stanje v drugem polletju bistveno boljše.

Ta optimistična napoved temelji tudi na tem, da bo ob večji izbiri kuhinjskih elementov rastla tudi prodaja. To se je pokazalo že v drugem četrtletju, ko smo s proizvodnjo in prodajo kuhinje Brest 09 popestrili ponudbo in tako zadovoljili tudi zahtevnejše kupce, kar je videti v večji prodaji v zadnjih dveh mesecih. Prav kuhinja 09 je prispevala k izboljšanju našega gospodarskega položaja, saj je prodaja stekla šele v maju in juniju, pa še raste.

Naj še omenim, da smo poostriili kontrolo kvalitete in delovno disciplino, predvsem pa gospodarno obnašanje na slehernem delovnem mestu, kar nedvomno pre-

cej prispeva k boljšemu gospodarskemu rezultatu naše temeljne organizacije.

Da resno uresničujemo sanacijski program, je videti tudi ob prvih podatkih iz periodičnega obračuna za prvo polletje.

Ob koncu tega pisanja bi rad poudaril, naj bo pri slehernem izmed nas, ob vsakem času in na vsakem delovnem mestu, vedno prisotna misel o čim boljšem gospodarjenju in ne le takrat, ko nam rezultati našega dela pokažejo, da smo delali slabo. Sanacijski programi naj bi ne postali praksa in nekakšna prisila k boljšemu delu. Naš sedanji gospodarski položaj nam tega ne dopušča.

B. Klešnik

● TOZD ŽAGALNICA

Stari trg

Manjši izvoz žaganega lesa

Pol leta je za nami in prav je, da ocenimo, kako uresničujemo poslovno politiko in plan naše temeljne organizacije, zastavljena na začetku leta.

Proizvodnja je bila dosežena v višini 103.700.000 dinarjev, kar predstavlja 48 odstotkov letnega plana. Da nismo povsem dosegli plana, je vplivalo predvsem to, ker smo v zimskem času v proizvodnji žaganega lesa kar šestdeset dni delali v eni izmeni.

Oskrba s hlodovino se je po končani zimi, ki je bila za sečnjo zelo neugodna, izboljšala. Ocenjujemo, da bomo ob normalni dobavi načrtovane hlodovine zaostanek v proizvodnji ob prizadevanju vseh do konca leta nadomestili.

V enotah stolarna in kartonažna je bil plan proizvodnje dosežen, vendar bi bili rezultati, posebnost v kartonaži, lahko občutno boljši. Očitno je, da kljub naporom nabavne službe še ni bilo storjeno vse, da bi zagotovila zadostne količine lepenke za potrebe te proizvodnje.

Vidimo torej, da je bilo največ težav ravno pri zagotovitvi osnovnih surovin, kar je tudi sicer širši družbeni pojav. Ob vseh težavah, ki so spremljale proizvodnjo, lahko ocenimo, da so proizvodnja in rezultati poslovanja v naši temeljni organizaciji ugodni, manj ugodna pa je usmerjenost proizvodnje.

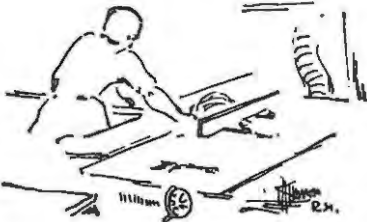
V prvi polovici leta skoraj ni bilo izvoza žaganega lesa, tako da ga tudi ob povečanih naporih do konca leta ne bo mogoče nadomestiti. Temu so vzrok nizke svetovne cene žaganega lesa in neprodane zaloge žaganega lesa v lukah. Takšne cene je povzročil izvoz velikih količin poceni žaganega lesa iz Kanade. Ocenjujemo, da se stanje na področju cen pri izvozu žaganega lesa do konca leta bistveno ne bo spremenilo.

Izvoz končnih izdelkov gre po planu in ocenjujemo, da bo do konca leta izpolnjen. Vemo, da

cene v izvozu ne pokrivajo niti lastnih cen in bi morali ob prizadevanjih širše družbe za pospeševanje izvoza tudi v Brestu čimprej ustrezno urediti vprašanje internih stimulacij izvoza.

Proizvodnji za izvoz je potrebno zagotoviti kar najboljše pogoje, saj se je v prvem polletju dogajalo, da je bil izvoz manjši zaradi neusklajenosti in slabo predvidenih kooperacijskih del za domači trg.

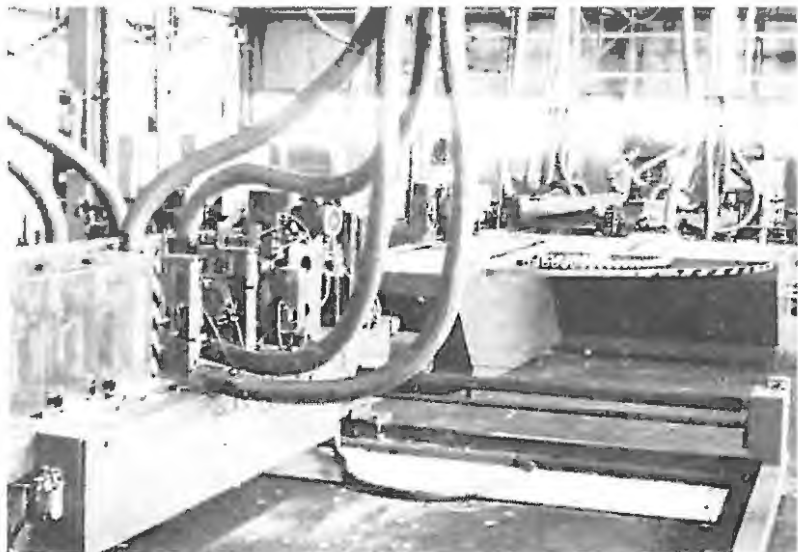
Ugotavljamo, da nam je v prvih šestih mesecih ob prizadevanju vseh zaposlenih uspelo izboljšati izkoriščanje delovnega časa, so pa seveda še rezerve, ki jih je treba v vedno bolj zaostrenem gospodarskem položaju čimprej izkoristiti.

Ob večji prodaji žaganega lesa v izvoz se pojavlja pomanjkanje delovne sile, kar rešujemo s trenutnimi ukrepi, ki seveda ne morejo biti trajna rešitev. Pri izvozu žaganega lesa je znatno več vloženega dela in vse kaže, da bosta odprema in s tem proizvodnja ogrožena. Po zadnjih ukrepih gozdarjev in novem nagrajevanju gozdnih delavcev se bo stanje zaradi odliva naših delavcev še zaostri.

Vsi naši prihodnji naporji bodo usmerjeni v zagotavljanje pogojev za uresničevanje zastavljenih nalog, proizvodnje in za postopno uresničevanje investicijskega programa v tem srednjeročnem obdobju.

A. Pišek

Strojna linija v temeljni organizaciji GABER

POL LETA JE ZA NAMI • POL LETA JE ZA NAMI • POL LETA JE ZA NAMI • POL LETA JE ZA NAMI • POL LETA

● TOZD MINERALKA Cerknica

Težave s prodajo plošč

Prvo polletje poslovnega leta je za nami, zato je običaj, da pretrgemo gospodarske rezultate za to obdobje. Temeljna organizacija Mineralka je zaključila obdobje z negativnim rezultatom v znesku 3.300.000 dinarjev. Postavlja se vprašanje, kje so vzroki, da je prišlo do izgube.

Analize kažejo, da je poglavitni vzrok v premajhni prodaji plošč. Omeniti velja, da smo že leto 1981 pričeli s sorazmerno veliko zalogo ognjeodpornih plošč in da je ta zaloga naraščala tudi v prvem tromesečju, manj pa v drugem. Prodaja NEGOR plošč je sicer bila v drugem tromesečju v primerjavi s prvim večja za okrog 3,7-krat, vendar še premajhna, da bi omejila naraščanje zaloga oziroma omogočila dovolj veliko prodajo za pozitivno poslovanje.

Vzroki, da prodaja plošč ni tekla vzporedno s proizvodnjo so predvsem naslednji:

1. Kupci še premalo poznajo in nimajo dovolj zaupanja do novega izdelka (še vedno veliko plošč upvažamo za izvedbo spušenih stropov).

2. Premalo celovita ponudba NEGOR plošč na trgu, predvsem na področju gradbeništva. V začetku smo bili sposobni uporabniku nuditi le surove plošče. Raziskava trga in analize pa so pokazale, da projektantske organizacije, inšpektorji, investitorji in izvajalci zahtevajo predvsem protipožarne konstrukcijske rešitve za stene, stropove, vrata in podobno, skratka, protipožarno rešitev celotnega objekta in sicer v različnih površinskih obdelavah (v furnirju, laminatih, folijah, umetnih ometih).

Vseh teh rešitev pa mi v začetku nismo bili sposobni nuditi tržišču. V zadnjem času pa pospešeno delamo zlasti na področju protipožarnih sten, stropov, vrat in na področju površinske finalizacije plošč. Veliko si prizadevamo tudi pri iskanju kooperantov predvsem za dela, ki jih ni mogoče opraviti znotraj Brestovih temeljnih organizacij.

3. Ognjeodporne plošče NEGOR so specifičen izdelek, ki se v glavnem uporablja le tam, kjer protipožarni predpisi zahtevajo vgraditev, na področju gradbeništva, pa tudi na področju ladjedelnštva. Če torej hočemo NEGOR ploščo prodati na omenjeno področje, je potrebno zanj, pa tudi za vse konstrukcije, ki so izdelane iz nje, pridobiti ustrezne ateste pri določenih pooblaščenih ustanovah. Gre za dokumentaci-

jo, da plošče in izdelki iz njih v celoti ustrezajo domačim, pa tudi mednarodnim predpisom s področja protipožarne varnosti.

Šele, ko je pridobljena vsa ustrezna dokumentacija, ki pa je za posamezna področja uporabe seveda različna, je šele ustvarjena prava možnost za prodajo plošč. Te ateste je možno pridobiti le na podlagi preizkušanja plošč, ki pridejo iz redne proizvodnje (vzorec vzame inšpektor).

Zato je razumljivo, da nismo imeli možnosti za pravočasno pridobitev uradnih atestov med samo investicijo, se pravi, pred pričetkom rednega obratovanja tovarne. Trenutno imamo skoraj vse ateste za področje ladjedelnštva od domačih, pa tudi od tujih ustanov. Za področje gradbeništva pa imamo doslej ateste za ploščo in za stene F 30 in F 60. Trenutno pa si pospešeno prizadevamo, dobiti ateste za konstrukcijske rešitve, ki smo jih dobili od Slovenijalesa — TOZD Inženiring.

Da bi Mineralka uspešno zaključila letošnje poslovno leto, je zlasti potrebno sprejeti naslednje:

1. Proizvodnja v naši temeljni organizaciji je bila v prvih šestih mesecih 18 odstotkov pod planom. Proizvodnja se je zavestno gibala pod planom zaradi preslabe obdelave trga in pridobivanja ustreznih soglasij (atestov), ki so potrebni za prodajo omenjenih plošč. Iz troizmenskega dela smo v aprilu prešli na dvoimensko. Načrtujemo, da se bo takšno gibanje proizvodnje nadaljevalo do konca leta, ker v tem času še ne pričakujemo večje prodaje plošč.

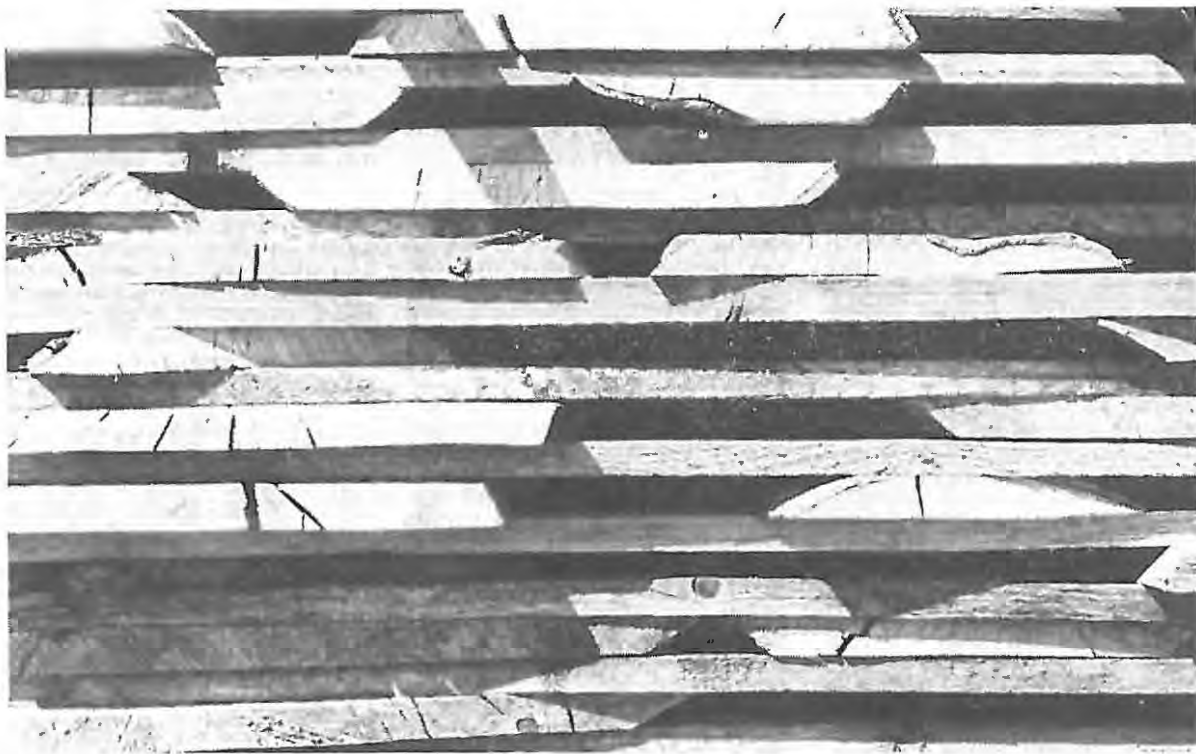
Če bi se prodaja plošč povečala nad pričakovani, bi temu sledila tudi proizvodnja, tako da bi poizkusili doseči obseg proizvodnje, ki je zastavljena v letnem planu.

2. Izvoza v prvih šestih mesecih še ni bilo, smo pa v tem času intenzivno obdelovali tržišče na vseh področjih, na konvertibilnem, pa tudi na klirinškem.

S pridobitvijo atestov, predvsem za ladjedelnštvo, bomo imeli stvarne možnosti za prodajo.

Poiskati bo potrebno še možnost za prodajo NEGOR plošč prek oplemenitenja v tujini, se pravi, oplemenitenja plošč v državi, kjer naj bi te plošče prodali končnemu uporabniku.

Poleg surovih in oplemenitenih plošč bo potrebno nuditi še celotne stenske, stropne in vratne rešitve za ladjedelnice ter gradbe-

Les — »zeleno zlato«

ništvo. V ta namen bodo ustrezne službe poiskale kooperante za taka dela.

Iz vse dosedanje obdelave zunanjega trga pa lahko že sklepamo, da bo plan izvoza NEGOR plošč za leto 1981 dosežen.

3. Domači trg

Za ladjedelnštvo smo pridobili skoraj vse ateste in sklenjene so pogodbe. Obdelane in osvojene so NEGOR plošče v vseh ladjedelnicah, razen v ladjedelnici Split, kjer dajejo prednost lastnim KNINGIPS ploščam. Moramo pa še:

- zagotoviti prodajo plošč prek skladišč v Splitu;
- obdelati vse remontne delavnice;
- zagotoviti prodajo omenjenih plošč v ladjedelnici Split.

Tudi gradbeništvo smo intenzivno obdelovali, vendar moramo sprejeti še naslednje ukrepe:

- kvalitetnejše obdelovati tržišče,
- izpeljati prodajo prek veleprodajnih skladišč,
- v najkrajšem času uresničiti skupni projekt finalizacije NEGOR plošč s Slovenijalesom — TOZD Inženiring.

Pogodba za ta projekt je podpisana. Z rešitvijo konstrukcijskih podrobnosti o uporabnosti plošč (stene, stropovi in vrata), ki so dani s to pogodbo in vnašanjem le-teh v projekte, bo zagotovljena tudi prodaja teh plošč v gradbeništvo.

Po posameznih republikah moramo opraviti »inventuro« objekto, ki jih projektirajo, ki so v začetku gradnje in ki so pred zaključkom izgradnje.

Ob tem moramo seznaniti projektante z uporabnostjo NEGOR plošč, uporabiti izdelane projekte, ki smo jih pridobili pri Slovenijalesu, lastne rešitve in rešitve, ki jih pripravlja SCT Ljubljana.

Seznaniti moramo tudi inšpektorje in delavce uprave javne varnosti o protipožarni zaščiti, ki jo dosežemo z omenjenimi ploščami in s konstrukcijskimi rešitvami.

Ustvariti moramo tudi stike s izvajalci in proizvajalci, ki so sposobni omenjene plošče vgraditi.

Čimprej moramo na Brestu in v drugih jugoslovanskih središčih pripraviti razstave in predavanja o uporabnosti NEGOR plošč.

Za izpolnitev omenjenih nalog pa bo potrebnega še veliko dela in potrpljenja, če hočemo, da bomo poslovno leto 1981 zaključili uspešneje kot smo prvo polletje. To pa je moralna in delovna obveza vseh nas, ki kakorkoli delamo oziroma sodelujemo na tem področju.

A. Zidar

● TOZD MASIVA Martinjak

V okviru načrtovanj

Temeljna organizacija MASIVA je v prvem letošnjem polletju dosegla 47,2 odstotka načrtovane proizvodnje, pri čemer pa je dosegla polletni načrt izvoza kar s 54 odstotki. Ti podatki nam kažejo, da je bila politika proizvodnje v tem težavnem obdobju pravilna, saj v prvem polletju zaloge gotovih izdelkov niso presegle predvidenih enomesečnih zalog.

Vzroki za nekoliko nižji obseg proizvodnje v prvem polletju, ki so bistveno vplivali na slabše rezultate, so bili:

— nerazčiščeni proizvodni program v začetku leta, kar je imelo za posledico zakasnelo dobavo ustreznih dimenzij žaganega lesa;

— premajhne kapacitete sušilnic za sušenje lesa, kar smo reševali tako, da so nam sušili les drugod, izven delovne organizacije, kar pa nam je vsekakor povečalo stroške in omejevalo normalno doseganje načrtovanega obsega proizvodnje;

— težave so bile tudi pri prekrbi proizvodnje z ostalimi reprodukcijskimi materiali, predvsem z laki, ki smo si jih morali večkrat izposojati pri drugih Brestovih temeljnih organizacijah in celo pri drugih delovnih organizacijah izven Bresta;

— boljše proizvodne rezultate so nam večkrat onemogočale tudi nerazčiščene dokumentacije pri kupcih;

— na manjši obseg proizvodnje je v tem obdobju vsekakor vplival tudi šestdnevni kolektivni dopust zaradi nujnega remonta kotlovnice;

— poleg omenjenih težav je bila še vrsta drugih, ki pa smo jih uspeli reševati sproti, tako da na proizvodnjo bistveno niso vplivale.

Ob razmišljanjih, kako bomo proizvajali v drugem polletju in kakšne uspehe bomo dosegli čez vse leto, pa lahko izrazimo upanje, da bomo plan v celoti izpolnili, ali pa ga celo presegli.

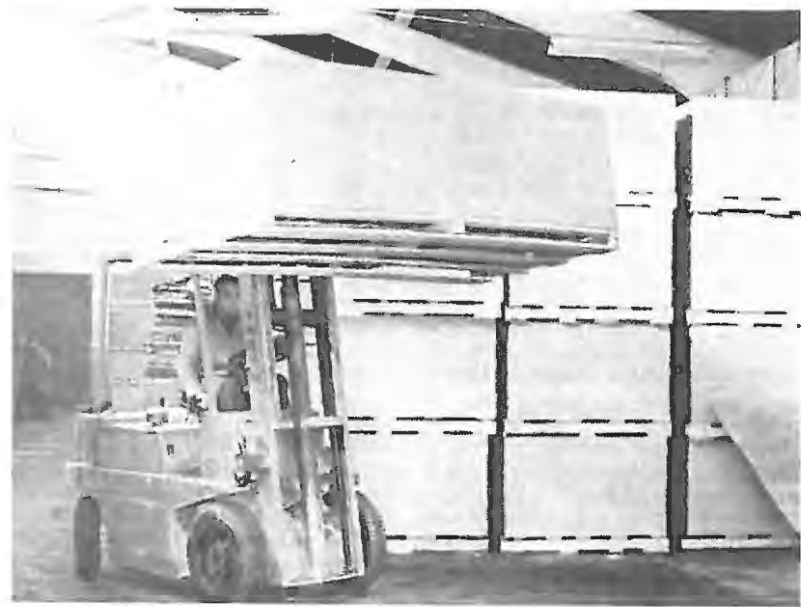
Takšno upanje je utemeljeno, saj imamo že pripravljen proizvodni program za drugo polletje, zagotovljene zaloge žaganega lesa in razčiščene cene izdelkov.

Vprašljivo pa še vedno ostaja pomanjkanje primerne delovne sile, predvsem za bolj zahtevna opravila in naloge v neposredni proizvodnji.

Samoupravni organi v temeljni organizaciji so bili sproti obveščeni o vseh nastalih težavah in prav tako so sproti sprejemali ustrezne ukrepe in sklepe za takojšnje reševanje le-teh.

Vse planske naloge za leto 1981 pa bomo izpolnili le, če bodo cene reprodukcijskih materialov, ki jih uporabljamo v proizvodnji, ostale do konca leta 1981 v okviru meja, določenih z našim letnim planom.

T. Lovko

Polno skladišče ognjeodpornih plošč

Iz naše temeljne organizacije MASIVA

POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA JE ZA NAMI ● POL LETA

● TOZD TAPETNIŠTVO Cerknica

Preveliki stroški

Ob sprejemanju letnega plana smo na osnovi kazalcev v njem in na osnovi prodaje, ki je bila lani in v začetku leta 1981 zelo uspešna, saj je bila proizvodnja razprodana za dva do tri mesece vnaprej, pričakovali letos uspešno gospodarjenje. Letni plan nam je kazal takšno rast dohodka, ki zagotavlja pokrivanje vseh obveznosti in povečanje minimalnega poslovnega sklada, skratka, nekoliko boljše perspektivo kot dotlej.

Skoraj vsi člani kolektiva so se zavedali, da so uspehi v veliki meri odvisni od dela in od večje produktivnosti, zato smo se s polno odgovornostjo lotili uresničevanja planskih nalog, ki so bistveno večje kot leto prej. Zavedali smo se, da bodo potrebni veliki napor, posebno še, ker smo pričakovali, da bo letos zelo otežkočena in večkrat celo motena oskrba proizvodnje z repromateriali, še zlasti s tapetniškim blagom. Kljub tem težavam in ne-narčrtovanemu sedemdnemurnemu kolektivnemu dopustu v prvem polletju smo dosegli letni plan v višini 107.000.000 dinarjev ali z 52 odstotki, merjeno po planskih cenah.

Doseganje plana, planiranih in porabljenih ur v prvem polletju

v 000 din

Mesec	Doseg. plana	% doseg. plana	plan. ure	porab. ure	Indeks
Januar	17.850	104	14.158	10.277	118
Februar	17.520	102	13.166	10.803	122
Marec	22.505	131	14.796	11.288	131
April	16.731	98	10.880	8.968	121
Maj	16.984	99	11.936	10.432	114
Junij	15.410	90	10.041	8.784	114
	107.000	1022	74.977	60.552	124

Pregled nam kaže, da je v prvem četrtletju produktivnost nenehno rasla in s tem tudi obseg proizvodnje. Slabše je bilo v drugem četrtletju. V prvem četrtletju so bile v proizvodnji večje serije izdelkov, tudi oskrba z repromateriali je bila nemotena in uspehi so vidni.

V drugem četrtletju pa smo imeli majhne serije, oskrba z repromateriali, zlasti s tapetniškim blagom, je bila zelo slaba in posledica tega je upadanje produktivnosti in zaostajanje za planskimi nalogami. Če se zadovoljimo z rezultati v proizvodnji, pa se nikakor ne moremo in ne smemo zadovoljiti z rezultati gospodarjenja, ki močno zaostajajo za načrtovanimi predvidevanji in kažejo na slabšanje gospodarskega

Rast celotnega prihodka, materialnih stroškov in osebnih dohodkov 1979—1981

v 000 din

Leto	Celotni prihodek	Materialni stroški	Osebnih dohodki	Delež mat. str.	OD	Indeks cel. prih.	Indeks mat. str.	OD
1979	19.350	12.900	3.534	67 %	18 %	100	100	100
1980	31.128	22.660	3.647	72 %	12 %	161	176	103
1981	41.529	33.594	4.665	81 %	11 %	133	148	128

J. Gornik

Kongres poudarja, da je dosledno uresničevanje delitve po delu in rezultatih dela pregrada za uravnilovko in druge oblike pridobivanja osebnih dohodkov mimo rezultatov dela, kakor tudi za nedelo, neopravičene izostanke, nedisciplino idr. Nujno je, da odločno izkoreninimo pojave privatizacije družbene lastnine, korupcije, podkupovanje, privilegije itd. in sprejemamo ustrezne zakonske in druge ukrepe, da bi jih zatrli.

(Iz resolucije III. kongresa samoupravištev Jugoslavije)

položaja v naši temeljni organizaciji.

Rezultati gospodarjenja v I. polletju

v 000 din

Celotni prihodek	81.276
Porabljena sredstva	67.193
Dohodek	14.083
Cisti dohodek	9.580
Osebnih dohodki	8.651
Skupna poraba	—
Poslovni sklad	—

Da dosegamo takšne rezultate, je več vzrokov. Naj jih naštejemo samo nekaj:

— obseg prodaje močno zaostaja za planom;

— ne dosegamo planskih prodajnih cen;

— hitra rast cen repromateriala in to iznad planskih pričakovanj;

— večji delež izvoza glede na strukturo prodaje v I. polletju.

Ob vsem tem pa je posebno zaskrbljujoče, da narašča delež materialnih stroškov v strukturi celotnega prihodka mnogo hitreje od celotnega prihodka, ob čemer močno zaostaja rast deleža osebnih dohodkov.

Gornji podatki potrjujejo zaskrbljujočo rast materialnih stroškov, ki najbolj vplivajo na uspešno ali neuspešno gospodarjenje. Zato je naša prva naloga, da v tretjem četrtletju ugotovimo vzroke za rast materialnih stroškov, poiščemo ustrežnejše in cenejše vrste materialov ter izboljšamo izkoriščanje pri krojenju blaga, iprena in v proizvodnji izdelkov iz polietilena.

Pri tem pa moramo spremeniti in boljše organizirati proizvodnjo, tako da pocenimo izdelke tudi z večjo produktivnostjo, ali drugače povedano, izdelati moramo sancijski program, ki bo upošteval vse omenjeno. Osnovni cilj pa mora biti, doseči večjo in cenejšo proizvodnjo ter večji ostanek dohodka, ki bo omogočal pokritje sklada skupne porabe.

Sedežna garnitura DARJA z ležiščem

● TOZD PRODAJA Cerknica

Po pričakovanjih

Za leto 1981 smo predvideli, da bomo s prodajo na domačem trgu ob normalnih tržnih pogojih spremljali proizvodne zmogljivosti temeljnih organizacij. Sedaj vidimo, da je bila prodaja glede na splošno gospodarsko stanje razmeroma uspešna, slabše pa je s prodajo mineralnih plošč, kjer bodo potrebni dodatni ukrepi, da bo normalno steklo. Za uspešnejšo prodajo smo letos sprejeli vrsto ukrepov:

— Organizirali smo razstavo Brestovih novih programov in povabili na ogled naše kupce iz vse Jugoslavije. Razstavo si je ogledalo izredno veliko naših poslovnih partnerjev in zaradi zanimanja smo razstavo celo podaljšali za nekaj dni. Pri tem smo kupce nadrobneje seznanili z našimi sedanji in novimi programi.

— V skladu z načrtom o razširitvi lastne maloprodaje smo odprli novo prodajalno v Titovem Velesu, v razgovorih pa smo, da razširimo našo maloprodajo tudi v Skopju in Kragujevcu.

— Glede na zamenjavo celotnega programa kuhinjskega pohištva smo intenzivno montirali kuhinje po prodajnih mestih. Kuhinji BREST 10 in 10 S sta že dosegli število prodajnih mest, medtem ko bo potrebno ostale kuhinje še montirati po prodajnih mestih; predvsem velja to za kuhinjo BREST 11.

— V skladu s tradicijo in glede na potrebe smo organizirali prodajo opuščenih programov. Ta razprodaja je zelo uspela.

— Glede na stanje na trgu in v skladu z načrtom smo propagi-

rali naše izdelke prek televizije, radia in ostalih medijev; posebno pozornost pa smo posvetili propagiranju naše maloprodajne mreže.

— Posebno pozornost smo posvetili obdelavi posameznih kupcev, analizirali medsebojne odnose, ob morebitnih odstopanjih od načrtovane prodaje pa ustrezno ukrepali.

— Pri prodaji Negor plošč smo še posebno pozorni, kaj tržišče zahteva in si zato vztrajno prizadevamo, da bi lahko tržišču nudili tudi finalizirane Negor plošče. Seveda pa bo potrebno pri tem še veliko dela pri pridobivanju kooperantov, pa tudi pridobivanju atestov. V drugem polletju nas gotovo ne čaka lahko delo. Znano je, da je kupna moč bistveno padla, da so se zaostri pogoji za potrošniško kreditiranje, da so pripravljeni še drugi ukrepi, ki bodo gotovo še zmanjševali kupno moč in zmanjševali povpraševanje po pohištvu. Naša naloga je, da si še bolj prizadevamo, da izboljšamo kvaliteto odpreme, servisa in ostalih funkcij, da bomo izpolnili zastavljene cilje.

Za prodajo po temeljnih organizacijah je značilno:

TOZD POHIŠTVO Cerknica

Prodaja proizvodnih programov je bila v primerjavi z lanskim enakim obdobjem bistveno večja. Program Katarina WH se prodaja v predvidenih okvirih, medtem ko prodaja programa Katarina BL upada. Prodaja bi bila lahko večja, vendar smo bili štiri letošnje mesece nekompletni. Spalnica Andreja se ne prodaja

po načrtu in bo potrebno sprejeti dodatne ukrepe za njeno prodajo.

TOZD MASIVA Martinjak

V tej temeljni organizaciji se je bistveno zmanjšala proizvodnja za domači trg. Delne težave so bile pri prodaji stola B-2, ker je kasnila proizvodnja jedilnice B-2 na Jelki. S kompletacijo stolov z jedilnico se tudi prodaja bistveno popravlja.

TOZD GABER Stari trg

Pri prodaji kuhinj smo imeli v začetku leta nekaj težav in so zaloge bistveno narasle. Vendar z razširitvijo proizvodnega programa ter z intenzivno reklamo smo uspeli stanje popraviti, tako da se prodaja iz meseca v mesec popravlja in predvidevamo, da se bodo začele v prihodnjih mesecih zaloge zmanjševati.

TOZD JELKA Begunje

Prodaja programa Katarina TK teče v okviru pričakovanj. Dopolnili smo proizvodni program z jedilnico B-2, vendar rezultate lahko pričakujemo šele v drugem polletju.

TOZD TAPETNIŠTVO

Prodaja tapetniških izdelkov je štiri mesece potekala za znanega kupca, v zadnjih dveh mesecih pa občutimo strahovit padec povpraševanja po omenjenih izdelkih. Odpovedujejo že naročila, tako da je prodaja tapetniških izdelkov najbolj prizadeta. Potrebno bo sprjeti dodatne ukrepe, da se stanje popravi.

TOZD IVERKA

Fizično manjša proizvodnja ter težave pri nabavi folije za oplemenitenje iverke so vplivale, da je prodaja bistveno pod lansko ravni.

TOZD ŽAGALNICA

Večja prodaja žaganega lesa na domačem trgu je predvsem posledica manjšega izvoza. Težav pri sami prodaji ni bilo.

TOZD MINERALKA

Prodaja ladijskih plošč se giblje po pričakovanjih in sicer v okviru potreb teh plošč v ladjedelništvu. Prodaja gradbenih plošč pa še ne gre po načrtih. Predvsem v gradbeništvu bo potrebno intenzivneje obdelati trg in pripraviti ateste za konstrukcijske rešitve. Pričakujemo, da bo storjeno vse potrebno za normalno prodajo šele konec letošnjega leta.

S. Zidar

Iz temeljne organizacije TAPETNIŠTVO

Novi Brestov program pohištva

Prišel je čas, ko se ideje le uresničujejo... Po analizah in po naši predstavitvi v domači režiji je dobil zeleno luč sklep za proizvodnjo novih pohištvenih programov.

Kaj povedati še po vsem tistem, kar je že bilo napisanega o teh programih? Znano je, da sta bila oba programa nagrajena na beograjskem sejmu pohištva in da so ju zelo pohvalili naši prodajalci in trgovski potniki.

Pri tem gre za program 3 x 3 z vsemi elementi opreme za celotni stanovanjski prostor in za jedilnico B2, ki ima prav tako sestavljene lastnosti in upošteva posebnosti jedilniškega prostora.

O programu 3 x 3 bi povedal še nekaj značilnosti. Ta program pohištva je pripravljen tako, da ustreza vsem zahtevam sodobnega življenja. Program dovoljuje, da združimo elemente različnih dimenzij, ki se funkcionalno uspešno vključijo v opremo

dnevne sobe, jedilnice, predsobe, samske sobe in spalnice. Višina elementov, ki sestavljajo program, je izražena v milimetri. Višina modela je 128 milimetrov. Uporabljamo tri globine: globino garderobnih omar, srednjo globino ter globino za knjižne police in predsobne omare. Širini sta dve in sicer 95 in 49 centimetrov. Dodatki so takšni, da dajejo pohištvo novo vrednost in uporabnost.

Ob jedilnici B2 sem že omenil sestavljive lastnosti. To je tudi sistem prodaje in naročanja elementov B2. Je pa uporabnost teh elementov mogoča tudi v dnevnih sobah (potreba po nižjih odlagalnih površinah). Izvedba je temno rjave barve in se da v bivalnih kuhinjah ali v sodobnih dnevnih prostorih zelo lepo kombinirati s kuhinjskim pohištvom Brestovega programa 09.

T. Žagar

Iz našega novega programa pohištva — jedilnica B2

O prodaji tapetniških izdelkov

Če smo na začetku leta napovedovali, da z letošnjo prodajo gotovih izdelkov ne bo ravno lahko, potem sedaj, ob polletnih rezultatih, te napovedi že lahko potrdimo. Pregreta konjunktura lani ter nekateri ukrepi zoper njo že dodobra kažejo svoje slabe strani. Prodaja na domačem trgu iz meseca v mesec drsi navzdol. Predvsem je opaziti padec v prodaji tapetniških izdelkov ter sobnega pohištva, medtem ko gredo kuhinje kar dobro v prodajo. To je delno razumljivo, predvsem če upoštevamo, da je nakup tovrstnega pohištva neodložljiv in da so modeli Brestovih kuhinj izredno uspešni. »Jesti (berl kuhati) je pač treba, spimo lahko tudi na tleh.«

Sicer pa si nekoliko približe oglejmo, kako je s prodajo tapetniških izdelkov. Letni plan prodaje (domači trg in izvoz) je v prvih šestih mesecih izpolnjen z 39,4 odstotka in je sicer komaj 0,6 odstotka pod načrtovano dinamiko. Prodaja je glede na lanko v enakem obdobju večja za 25 odstotkov. Vendar so rezultati prodaje na domačem trgu manj ugodni. Celoletni plan prodaje na domačem trgu v prvem polletju je izpolnjen le 35-odstotno in je 5 odstotkov izpod načrtovane dinamike. Glede na lanko pa je prodaja letos višja le za 6 odstotkov.

Se bolj kot to, da ne dosegamo načrtovanih ciljev, pa je zaskrbljujoče, da opazamo relativno padanje prodaje glede na enako lanko obdobje. Tako je v prvem tromesečju prodaja oblaginjenih izdelkov na domačem tržišču porastle glede na enako obdobje lani za 17 odstotkov, v razdobju januar—junij pa je višja še za 6 odstotkov. Tako v drugem tromesečju že beležimo manjšo prodajo kot v enakem obdobju lani.

Pričakujemo, da v naslednjih mesecih prodaja ne bo nazadovale, vprašanje pa je, ali se bo in koliko njen obseg povečal. Vsekakor je že sedanjí obseg prodaje bistveno prenizek, saj smo na primer v juniju prodali komaj nekaj nad polovico proizvedenega. Tako so zaloge 30. junija za 1.600 elementov ali okoli 40 odstotkov višje kot pred šestimi meseci (vrednostno so skoraj še enkrat višje) in se hitro bližajo kritični meji 8.000 elementov.

Sicer smo v prvem letošnjem polletju na celotnem jugoslovanskem tržišču prodali blizu tri tisoč garnitur oziroma deset tisoč elementov, tisoč garnitur oziroma štiri tisoč elementov pa smo izvozili na vzhodno tržišče. Opazamo, da prodaja hitreje upada v ostalih republikah kot v Sloveniji, le v Bosni in Hercegovini je višja v primerjavi s prvimi šestimi lanskimi meseci.

Tako se je tudi delež prodaje oblaginjenega pohištva v Sloveniji od 36,8 odstotka lani povečal na 41,3 odstotka letos. V drugem četrtletju pa smo v Sloveniji dosegli celo 50 odstotkov celotne prodaje oblaginjenega pohištva — delno tudi na račun razprodaje v Cerknici. Najbolje je šla v prodajo na domačem trgu Mojca V, ki zavzame nad 40 odstotkov celotne prodaje, Tina pa predstav-

lja 16 odstotkov. V prihodnjih mesecih pričakujemo večjo prodajo sedežnih garnitur Domen, Darja in tudi Vida.

Prodajo oblaginjenega pohištva v lastni maloprodajni mreži lahko ocenimo kot ugodno, saj je porasla v primerjavi s prvim polletjem lani za 19 odstotkov. V aprilu, maju in juniju pa smo kar 37 odstotkov tapetniških izdelkov prodali v lastnih prodajalnah.

Gotovo moramo omeniti tudi hude težave v zvezi z dobavo in izbiro (če o izbiri še lahko govorimo) tapetniškega blaga. Sedaj, ko primanjkuje blaga, smo primorani prevzeti tako rekoč prav vse, tudi če ni komercialno, sicer bi morali zaradi pomanjkanja blaga proizvodnjo ustaviti. Gotovo je, da tudi težave z blagom delno vplivajo na manjšo prodajo.

Ocenjujemo, da na občuten padec v prodaji vpliva nenehno

zmanjševanje kupne moči prebivalstva, visok delež gotovinske udeležbe pri nakupu na kredit (50 odstotkov), upočasnjena stanovanjska izgradnja, delno prestrukturiranje potrošnje...

Za premagovanje vseh naštetih vzrokov pa imamo malo manevrskega prostora. Na področju cen ni moč napraviti ničesar, saj ugotavljamo, da že sedaj komaj krijemo vse stroške. Torej bomo lahko le z dovolj raznoliko in kvalitetno konkurenčno ponudbo v naslednjih mesecih uspeli premagati slabše prodajne pogoje. Tako bomo garnituro Domen dopolnili z ležiščem, že v juliju in avgustu pa bomo tržišču ponudili dve novi garnituri (Polono in Lidijo).

Služba marketinga je službi za pripravo dela v TOZD Tapetništvo že posredovala predloge za tri nove garniture, od katerih bi vsaj eno prikazali na beograjskem salonu pohištva. Ob bogatejši ponudbi pa pričakujemo tudi uspešnejšo prodajo. Se bolj prizadevni bomo morali biti tudi pri ukrepih za pospeševanje prodaje. Na dlani je, da bomo morali še bolj prisluhniti potrebam tržišča kot doslej, kajti le tako lahko pričakujemo večje prodajne uspehe.

V. Frim

Nabava tapetniškega blaga

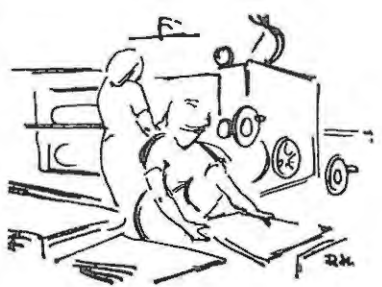
Oskrba s tapetniškim blagom je bila do letos nemotena, saj je bila ponudba na domačem trgu večja od povpraševanja. Pri normalni proizvodnji temeljne organizacije Tapetništvo je treba letno nabaviti okrog 150.000 tekočih metrov tapetniškega blaga, kar pa smo občasno pokrivali tudi z blagom iz uvoza.

Ker smo imeli ob nabavi pri domačih proizvajalcih veliko reklamacij zaradi kvalitete in ker se niso držali dobavnih rokov, smo se pri nabavi blaga usmerili predvsem na tri dobavitelje in sicer Tovarno dekorativnih tkanin v Ljubljani, Karpoš iz Krive Palanke in na Somborsko tekstilno industrijo. Le-ti so do letos dobavljali material v dogovorjenih rokih in v dogovorjeni kvaliteti.

Letos pa so se zaradi težav pri oskrbi proizvajalcev tapetniškega blaga s surovinami in ob povečanem izvozu pojavili novi problemi. Proizvajalci tapetniškega blaga zahtevajo združevanje deviznih sredstev za uvoz surovin in le v tem primeru nam zagotavljajo tudi redno oskrbo.

Zaradi nerednih dobav je bil letos v naši temeljni organizaciji

Tapetništvo že zastoj v proizvodnji. Ustrezne količine blaga smo poskušali nabaviti tudi pri drugih proizvajalcih, vendar imajo tudi ti težave z oskrbo s surovinami in nam ne zagotavljajo rednih dobav.

Predvidevamo, da bo oskrba s tapetniškim blagom tudi v drugem polletju motena in lahko celo pričakujemo nove zastoje v proizvodnji, če ne bomo zagotovili ustrzenih deviznih sredstev ali če blaga ne uvozimo.

J. Vidmar

Neposredne naloge v uresničevanju ekonomske stabilizacije so: povečanje proizvodnje, kar bo prispevalo k usklajevanju blagovno-denarnih odnosov in povečanju izvoza, dvig produktivnosti dela in krepitev drugih kvalitativnih dejavnikov gospodarjenja, usklajevanje vseh oblik končne porabe z realno razpoložljivimi sredstvi, varčevanje in povečevanje dohodka na tej podlagi. Obnašanje vseh družbenih subjektov in ekonomska politika morata biti v celoti v službi uresničevanja teh nalog.

Spoznanje, da lahko porabimo samo toliko, kolikor smo ustvarili, mora priti v kri in meso vsem, od temeljne organizacije združenega dela do federacije. Temu je treba prilagoditi obseg vseh oblik porabe.

Povečati je treba delež organizacij združenega dela v delitvi družbenega proizvoda in dohodka. Nujno je treba okrepiti akumulativno sposobnost organizacij združenega dela in zmanjšati stopnjo njihove zadolženosti. Akumulacija temeljne organizacije združenega dela mora rasti hitreje kakor dohodek, sredstva za porabo pa počasneje.

(Iz resolucije III. kongresa samoupravljalcev Jugoslavije)

Zaščita pred požari poleti

Zgradbe proizvodnih prostorov v temeljni organizaciji Masiva so zelo zastarele in dotrajane. Takšne so tudi ventilacijske naprave. Okrog ciklonov in po strehah tovarne se nabira lesni prah, ki je v vročih poletnih mesecih zelo nevaren za požar. Iz tovarniškega dimnika padajo iskre, zato je nevarnost za požar še toliko večja. Da do tega ne bi prišlo, skrbna služba za vzdrževanje objektov in naš Tone Abrahamsberg.

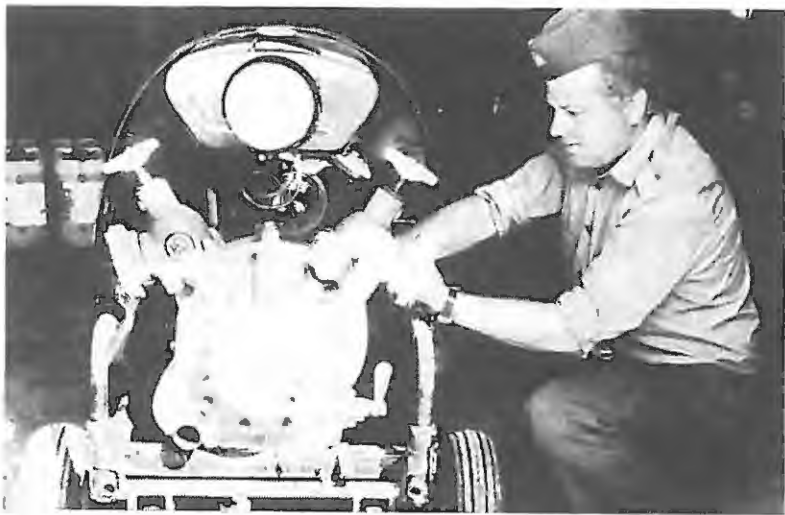
Po razpeljanih gasilskih cevih z vodo prebrizgava strehe nad proizvodnimi prostori. Tako spreje žagovino in lesni prah s strehe, delno pa s tem tudi ohladi strehe in prostore v proizvodnji. To delo opravlja večkrat na dan, odvisno od zunanje temperature. Dobro prebrizga tudi priročno skladišče laka, ki je

najbolj kritična točka za nastanek požara, in asfaltirano cesto, ki pelje mimo oddelka površinske obdelave. Vlaženje ceste je potrebno zato, ker je precej prometna in se dviga prah, ki nam v površinski obdelavi povzroča precej težav.

Tone je fant, ki se vse skozi z vsem srcem posveča tovarni. Poleg tega, da skrbi za redno brizganje z vodo, skrbi tudi za vzdrževanje gasilnih naprav in orodja. Vedno opozarja vse zaposlene na še večjo budnost in na preventivne ukrepe.

Za svoje vestno in prizadevno delo je ob dnevu civilne zaštite — 21. juniju dobil priznanje in pohvalo, za katero mu vsi čestitamo in želimo, naj ostane takšen tudi v prihodnje.

M. Dragolič

Naš sogovornik Tone Abrahamsberg

Iz drugih lesarskih kolektivov

Liko — njegova temeljna organizacija Servisi — energetika — je sklenil z delovno organizacijo Delta iz Ljubljane samoupravni sporazum o združevanju dela in sredstev za skupno proizvodnjo računalniških sklopov — diskovnih enot. Ta proizvodnja je namenjena potrebam sistemov Delta, pa tudi drugim domačim in tujim proizvajalcem računalnikov, izhaja pa iz potreb našega gospodarstva po domači računalniški opremi. S poskusno proizvodnjo bodo začeli v začetnih prostorih, za redno proizvodnjo pa načrtujejo izgradnjo nove tovarne na osnovi združevanja sredstev.

JAVOR namerava v tem srednjeročnem obdobju uresničiti predvsem tiste naložbe, ki bodo znatno vplivale na večji izvoz. Te naložbe so: nova proizvodnja opaznih plošč, proizvodnja okovja za opaženje, modernizacija finalizacije plošč, proizvodnja fineline furnirja, stolarna, modernizacija proizvodnje pohištva in proizvodnja strojne opreme. Skupna predračunska vrednost teh naložb znaša 310 milijonov dinarjev. Ko bodo uresničene, računajo, da se bo njihov izvoz podvojil.

V **TOVARNI MERIL** so postavili še en sušilni kanal, da bi tako v celoti zadostili potrebam proizvodnje, posebej v tistih mesecih, ko se les slabo ali pa sploh naravno ne suši. Komora ima kapaciteto okrog 15 kubičnih metrov rezanega lesa in omogoča sušenje od 100 odstotkov vlage navzdol.

MEBLO je v preteklem letu transportiral kar 277.453 kubičnih metrov svojih končnih izdelkov, od tega največ iverk in vzmetnic, sledijo pa pohištvo, oblaženi izdelki, vzmetne postelje, plastični izdelki in svetila. S cestnimi prevozi so prepeljali 84 odstotkov izdelkov, po železnici 11 odstotkov, ostalo pa s kontejnerji. Ugotovili so, da je železniški prevoz kar 40 odstotkov cenejši od cestnega. Skupni prevozniki stroški so znašali nekaj nad 108 milijonov dinarjev.

V **LIP Bled** že nekaj časa načrtujejo izgradnjo nove kotlovnice, ki jo bodo kurili predvsem z napadlim lubjem iz njihovega mehaniziranega skladišča lesa in tako poceni pridobivali drago ceno toplotno energijo. Izdelali so že celotni investicijski in tehnološki program ter se odločili za nakup ustrezne domače opreme. Kotlovnica naj bi začela obratovati jeseni prihodnjega leta.

NOVOLES bo najbrž dobil še eno novo temeljno organizacijo; pridružila naj bi se ji Industrija gradbene keramike iz Račjega sela pri Trebnjem, ki izdeluje različne keramične ploščice. Doslej je delovala v okviru delovne organizacije Slovenija ceste — Tehnika. O združitvi se bodo delavci dokončno izrekli na bližnjem referendumu.

ELAN je pred kratkim predstavil javnosti nov izdelek, čoln T 245 iz plastike. To je majhen čoln, dolg 2,40 metra, širok 1,25 metra in tehtal le 40 kilogramov; primeren je za rekreacijo, veslanje in ribarjenje. Prevažati ga je moč na strembi avtomobila in zanj ni treba voznškega izpita in ne registracije. Cena zanj je le 12.500 dinarjev, nakup pa je mogoč na kredit s 40-odstotnim pologom. Letos bodo izdelali 500 takšnih čolnov preizkusne serije; že sedaj je zanje veliko povpraševanje.

V **ALPLESU** so se odločili, da bodo uknili prodajo lesnih odpadkov, med katere štejejo tudi elemente, ki so bili izločeni v redni proizvodnji zaradi slabih materialov ali slabo opravljenega dela. Iz lesnih odpadkov bodo pri-

čeli izdelovati stenske, stropne in talne obloge v mahagonijevem, hrastovem in orehovem furnirju in v različnih stopnjah površinske obdelave.

SLOVENIJALES in Soko iz Mostarja sta podpisala samoupravni sporazum o skupnem nastopanju na tujem. Dejavnosti obeh podpisnic se medsebojno dopolnjujeta, tako da bosta kup-

cu lahko ponudili celotne projekte in zaključene objekte od načrta do izvedbe. Sicer tudi že sedaj uspešno sodelujeta v Sovjetski zvezi, kjer skupaj gradita institut za raziskovanje veselja, to sodelovanje pa naj bi se nadaljevalo tudi pri gradnji ministrstva za mornarico v Moskvi. Podpis tega sporazuma ne izključuje takšnega sodelovanja tudi v domovini.

Slovenščina, nogomet, zavest

V 164. številki Brestovega obzornika so na športni strani objavljeni rezultati letošnje občinske lige v malem nogometu.

Za kratkim člankom, na katerega nimam pripomb, saj se spoznam na nogomet kot zajec na boben, je objavljena tale

KONČNA LESTVICA

1. OKLAHOMA	10	9	0	1	56:12	18
2. DISKO	10	5	3	2	36:21	13
3. ZEJA	10	5	3	2	30:20	13
4. JUGOKAMEN	10	6	1	3	23:20	13
5. ODPISANI	10	4	2	4	29:27	10
6. GLOBUS	10	4	2	4	32:31	10
7. RAKEK	10	4	1	5	22:31	9
8. ROCKERJI	10	3	2	5	20:34	8
9. SOVICA	10	2	2	6	16:25	6
10. SUPERMAN	10	2	2	6	18:38	6
11. NOVA VAS	10	1	2	7	15:36	4

Ta pa mi je segrela kri do vrelšč. Pravzaprav ne cela lestvica (rezultatov sploh nisem bral). Njen levi del. Med enajstimi nosijo namreč samo štiri moštva slovenska imena. Od teh se za dve dá natančno določiti njun zemljepisni izvor. Za Rakek namreč in za Novo vas.

Slovenski imeni sta še SOVICA, ki je lepo ime, malokdo pa ve, kaj pomeni, in ZEJA kot značilna slovenska beseda, pri kateri pa se je težko znebiti njenega slabšega pomena. Naša žejja namreč ni zmeraj posledica trdega dela in se tudi v vseh primerih ne gasi s studenčnico. Zato je, čeprav domača, komajda sprejemljiva za ime športnega moštva.

Naslednji dve imeni: JUGOKAMEN in ODPISANI sta še nekako naši, čeprav prvo zveni nekoliko napadno, zdomsko, južnobalkansko, drugo pa morda za nogometaše vendar malo preveč žrtvuje ali usodovsko. Pa izvirno tudi ni.

Spustimo še GLOBUS, ki bi bil prav lahko tudi ATLAS ali KOMPAŠ, pa ime še zmeraj ne bi nič dišalo po nogometu.

Vse, kar ostane, je zapadnjaško, revolversko, ameriško v najslabšem pomenu besede: OKLAHOMA, DISKO, ROCKERJI in SUPERMAN. Slovenca, ki ni nikoli nikogar ubil in ki se ne zna »fiksati«, niti še ni poskusil blaženosti kajenja »trave«, zazebe in strese ob takšnih imenih.

OKLAHOMA v Cerknici! In SUPERMAN!

Ce vas je več, fantje, potem bo vsaj treba pisati takole: SUPERMEN; če pa igra samo eden proti vsem in če hkrati še brani, potem je pa prav napisano. Toda zakaj, za božjo voljo, mu ne bi rekli po naše NADČLOVEK. To pa je mislil (k sreči samo on in samo mislil!), da je — Hitler.

Zakaj so vsa ta imena angleška? Pravzaprav ameriška? Zakaj si ne poiščete, fantje, imen v mongolskem slovarju, ali v kitajskem, če je Mongolov premalo? Ali v norveškem, če so Kitajci še premalo razviti? Če že slovenščina ni dovolj dobra, dovolj zvoneča, dovolj sodobna, dovolj bogata?

Niste pomislili na to? Seveda ne, ker smo vsi skupaj zasvojeni s to amerikanščino. Naši razumniki pravijo temu KULTURNI KOLONIALIZEM, pri čemer je Slovenija kolonija, Slovenci pa sužnji! Te oguljene, okleščene, obtesane in razlovene angleščine, ki je s tem postala amerikanščina, in je seveda tako »super«, da jo bodo res kaj bitro obvladali tudi železni, ne le živi roboti, res nimamo za kaj kovati v zvezde in jo presajati k nam.

Tudi z njihovimi človeškimi vrednotami je podobno: Američani so uspeli skoraj ves svet »napumpati«, da je pri njih vse najboljše. Še kriminal in revščina sta v Ameriki »the best of the World« (najboljša na svetu). Ob tem pa sami priznavajo, da vsak deseti njihov državljan sedi v norišnici ali pa sodi vanjo.

Imena naših nogometnih moštev govorijo o tem, kako brezglavo, nekritično, poniglavu, hlapčevsko, suženjsko, lizunsko, slaboumno, bedasto, trapasto, primitivno sprejemamo usrano ameriško perje, pa si ga zatikamo za svojo staro slovensko veho. Šeme! Takšna je pač stopnja naše jezikovne zavesti.

Takšna je pač stopnja naše kulturne zavesti. A veste, da si ne upam zapisati, bilo bi pa logično: Takšna je stopnja naše narodne in delavske zavesti.

Strah me je. In sram.

J. Praprotnik

Končno! Otvoritev novega otroškega vrtca v Cerknici.

Srečanja Brestovih borcev so vedno dobro obiskana.

Srečanje borcev Bresta

3. julija je bilo v cerkniški delavski restavraciji že tradicionalno srečanje Brestovcev — borcev. Na srečanje jih je prišlo kar veliko število, tistih, ki so že v pokoju in tistih, ki še delajo v Brestovih kolektivih. Vsakemu od njih smo že ob vratih pripeli rdeč nagelj kot simbol dela, prijateljstva in revolucije.

Na začetku srečanja so jih s partizansko pesmijo pozdravili člani pevskega društva Tabor pod vodstvom Janeza Kranjca.

Najprej je borce v imenu Brestovih samoupravljalcev pozdravil predsednik skupnega delavskega sveta Igor Gornik. V pozdravnem nagovoru je še posebej poudaril pomen letošnjega srečanja, ko praznujemo štiridesetletnico ustanovitve Osvobodilne fronte in vstaje slovenskega naroda.

Zatem je glavni direktor Tone Kraševac borce seznanil s seda-

njim gospodarskim položajem Bresta, z njegovo poslovno politiko in s težavami, s katerimi se srečujemo. Prisotnim se je tudi zahvalil za delež, ki so ga prispevali k razvoju podjetja.

Kot vsako leto smo jih tudi letos obdarili s knjigo s partizansko tematiko.

Po pogostitvi so borci tako kot vedno na teh srečanjih obujali spomine na partizanska leta ter na leta, ki so jih kot delavci preživeli na Brestu in skupaj ustvarjali napredek naše delovne organizacije.

Na srečanja, ki jih vsako leto pripravimo borcem ob njihovem in našem skupnem prazniku, radi pridejo, saj imajo tako možnost, da se znova vidijo kot nekdanji soborci in sodelavci ter se seznajajo z napredkom podjetja, ki prav gotovo prinaša boljše življenje vsem našim občanom.

J. Klančar

Borce je pozdravil tudi glavni direktor Tone Kraševac.

NAŠI LJUDJE

Tokrat vam v tej naši rubriki predstavljamo delavko, ki je zaposlena v ekonomsko-financijski službi na skupnih dejavnostih, Maro ŠLAJNER. Že sedemnajst let, kar je na Brestu, opravlja dela in naloge finančnega knjigovodje v zvezi z oskrbo Brestovih delavcev (družbena prehrana, ozimnica in podobno). S svojim delom, ki ga vestno opravlja, je zadovoljna, prav tako tudi z okoljem, v katerem dela.

Rojena je bila na Uncu. Gimnazijo je obiskovala v Postojni in čeprav si je želela študij nadaljevati, tega zaradi številnih otrok v družini ni mogla.

Preden je prišla na Brest, je bila zaposlena pri Gozdnem gospodarstvu v Postojni, potem pa je morala biti celih pet let doma, ker ni imela varstva za svoje otroke.

V prostem času se rada ukvarja z ročnimi deli, ima rože, se-

veda pa sta ji v največje veselje mala vnučka.

Ima mnogo skritih želja in kot vsi Brestovci si tudi ona želi, da bi se gospodarsko stanje na Brestu čimprej izboljšalo.

A. Kogej

Nadure in pogodbe o delu

Vse sodobne zakonodaje imajo v okviru delovnega prava vgrajen določen obseg »obrambnih norm« zoper poplavo nadur in nekatere tudi zoper pogodbe o delu. Vzroka sta predvsem dva. Prvi je v tem, da že osemurni (seveda intenzivni) delavnik delavca dovolj psiho-fizično obremeni. Z mnogimi oziroma pogostimi dodatnimi deli, ki bi se čezmerno pojavljala, bi škodljivo vplivali na njegovo zdravstveno stanje in s tem na delovno učinkovitost. Drugi razlog pa je v tem, da se z omejevanjem nadurnega oziroma pogodbenega dela veča možnost za zaposlovanje delavcev v delovnem razmerju in torej zmanjšuje brezposelnost.

Seveda pa se kljub takim ugotovitvam včasih ni mogoče izogniti nadurnemu oziroma pogodbenemu delu. Naša naloga je, da obe obliki uvajamo le ob zares nujnih primerih in brez zlorab — z obeh strani.

V maju je družbeni pravobranilec samoupravljanja iz Postojne dal vsem delavskim svetom pobudo, naj proučijo obseg in smotrnost nadurnega dela oziroma dela po pogodbah in naj ustrezno ukrepajo za omejitev teh oblik dela.

Delavski svet Skupnih dejavnosti je dal izdelati pregled nadurnega dela za obdobje zadnjih dveh let ter pregled izplačil po pogodbah o delu. Ta pregled je nato obravnaval na svoji seji.

Ugotovil je, da stanje ni zaskrbljujoče in da glede na vrsto dejavnosti in obseg poslovanja obravnavanih oblik dela ne bo mogoče zmanjšati. Tako se štejevalo nadur vrti okrog enega odstotka od celotnega urnega sklada Skupnih dejavnosti. To pomeni, da bi teoretično lahko zaposlili še dva delavca. Praktično pa to ni izvedljivo, ker gre za zelo različna dela (v različnih službah), pa tudi za delo ob določenih datumih ali dogodkih, ko se neodložljivo delo »nakopiči«.

Podobna ugotovitev velja tudi za pogodbe o delu s tem, da gre pri njih mnogokrat tudi za tista, za katera nimamo usposobljenih lastnih delavcev. Lani je bilo na tej osnovi izplačanih vsega 127.000 dinarjev, letošnji indeks pa kaže celo znake upadanja (46).

Poleg omenjene ugotovitve je delavski svet sklenil, da je po-

trebno tudi v prihodnje kritično in v skladu s predpisi ocenjevati in nalagati oziroma odobravati nadurno delo ter delo po pogodbah, predvsem pa poizkušati reševati potrebe s prerazporejanjem delovnega časa oziroma z enakomernim nalaganjem del oziroma nalog članom delovne skupnosti. Kljub ugodni splošni oceni se je namreč pojavilo nekaj nepravilnosti.

Pravnik odgovarja

Na vprašanje delavcev iz TOZD IVERKA, kateri dohodek na člana skupnega gospodinjstva se upošteva pri odmeri regresa za letni dopust na osnovi samoupravnega sporazuma o skupnih oziroma in merilih za pridobivanje in razporejanje dohodka, posredujem naslednje mnenje — odgovor:

V 6. odstavku 124. člena omejenega samoupravnega sporazuma je določeno, da je delavec, ki pri odmeri regresa za letni dopust uveljavlja točke po drugem kriteriju (dohodek na člana skupnega gospodinjstva), dolžan prinesiti potrdilo o dohodkih iz preteklega leta. Ker se pri tem kriteriju uporabljajo enaka merila kot za uveljavljanje otroškega dodatka, se seveda pri odmeri regresa za letni dopust te točke upoštevajo samo pri delavcih, ki imajo pravico do otroškega dodatka na podlagi ustreznih določb.

Po določenih sporazuma je sicer rok za potrdila o dohodkih iz preteklega leta 15.4 vsako leto, vendar je potrebno počakati tudi odločbe o pravici do otroškega

delavski svet je sklenil še, da se o pobudi družbenega pravobranilca samoupravljanja ter o ugotovitvah in sklepih delavskega sveta obvesti vse delavce Skupnih dejavnosti, zlasti pa tudi tiste, ki so dolžni oziroma pooblaščen operativno urejati nadure in pogodbe o delu oziroma organizirati delo.

Pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja so prejele tudi v temeljnih organizacijah. Podobno kot v Skupnih dejavnostih so izdelali analize in ugotovili, da ni izjemnih težav oziroma nepravilnosti. Pomembno je, da nas razmeroma ugodno stanje ne uspava in da še naprej smotrno odločamo o trošenju sredstev za tovrstne oblike dela.

Z. Zabukovec

Veliko zanimanje za razstavo obrti v Cerklji

Težave z nabavo premoga

Preskrba s premogom je vsako leto slabša, potrebe pa skokovito naraščajo. Pred leti je za delavce BRESTA zadostovalo 800 ton premoga na leto, lani se je ta količina že podvojila, letos pa imamo zbranih naročil za 2100 ton, pri čemer niso zajete potrebe delavcev iz GABRA in ŽAGALNICE, ki se oskrbujejo iz drugih virov.

Položaj premogovnikov je slab, kar je posledica zanemarjanja te panoge v preteklih petnajstih letih. Da bi zadostili naraščajočim potrebam z večjim izkopom, pa so potrebna velika vlaganja v novo opremo ali v odpiranje novih nahajališč.

Sloveniji primanjkuje približno 700.000 ton premoga, ki ga mora nabaviti v drugih republikah. Za to pa so potrebna velika sredstva, kajti za vsako tono premoga, ki naj bi jo dobili v naslednjih petih letih, je treba vložiti do 1500 dinarjev. Zbiranje teh sredstev pa je teklo počasi oziroma različno po posameznih področjih, zato tudi do sedaj nismo prejeli niti tone rjavega premoga iz bosanskih premogovnikov. Pred kratkim pa je tudi naša občina zagotovila sredstva (750 dinarjev za tono), ki bodo vložena v rud-

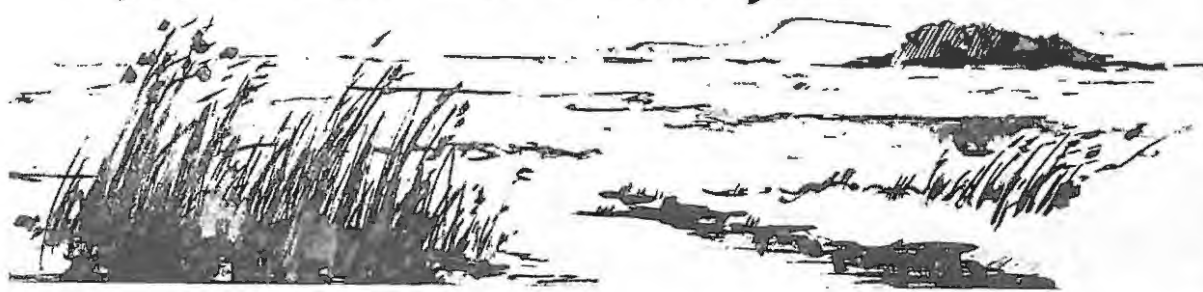
nik rjavega premoga v Brezi, s čimer bo občanom zagotovljenih 2000 ton rjavega premoga letno do leta 1985.

Dosedanja letošnja preskrba pa je zelo slaba, saj dobivamo le lignit iz Velenja, pa še tega ne v željenih količinah. V letih, ko teh težav še ni bilo, so bile v tem času pokrite že vse potrebe, letos pa smo prejeli le 580 ton, kar predstavlja borih 27 odstotkov od naročene količine. Zato tudi dostavljamo največ po tri tone premoga, da bi vsakdo dobil vsaj nekaj, če nam slučajno ne bo uspelo dobiti vsega naročenega premoga.

P. Kovšca

Dr. Hinko Dolenc Spomini na Cerkljsko jezero

(Nadaljevanje iz prejšnje številke)
Otok sam na sebi in njegovi prebivalci bi dali povod premišljevanju in originalnim črticam. Bolj oddaljenih od sveta in osamljenih prišla se jih je neka posebnost, ki jih loči od bližnjih sosedov. Otok je kakor mala republika, navada je ustvarila postave in razmere, katerih vseh ne smem svetu ovajati, kajti mogoče bi bilo, da bi jih jeli raziskovati praktični juristi in financarji in potem hoteli svoje studije loco rei sitae nadaljevati, kar bi gotovo ne koristilo domači šegi.

Dandanašnji kupujejo Otočani tobak in sol v Cerklji, še se pa spominjajo starejši ljudje, da je to narobe bilo. Za suho meso so se tedaj v gozdu preskrbovali. Pravijo, da je bilo od pitanih jelenov, katere so s svinčcem klali. Tudi sem zvedel na Otoku, da krača od debelega medveda se prav malo loči od prašičje, samo da nekoliko bolj diši.

Sploh so pa Otočani gostoljubni in kogar spoznajo, da mu je za-

upati, temu dosti povedo, kar se drugod ne pozve. Jaz sem bil dostikrat med njimi, posebno pri Jeršanovih sem bil vselej dobro shranjen, in tudi še potem, ko sem vrečo odnesel, ki so mi jo mati enkrat posodili, da sem jo z racami napolnil, katere pa še zdaj nisem vrnil. Vaseca je skrita za holmcem, na katerem je cerkva v sredi lepih smrek in hoj, ki so toliko dorastle le zato, ker Otočani še pojma nimajo o umnem gozdarstvu.

Najbolj sva se bila seznanila na Otoku s starim Anžetom. Nikar misliti, da je bil mož bog ve kako star; bil je šele nekoliko čez petdeset let, ampak imel je že odrastle sinove in sin tudi že otroke, zatorej je bil on že »ta stari«.

Anžetov rod je bil čvrst na telesu in ravno tako na umu. Fantje so sloveli za najbolj zale okrog jezera in za dekletom je vsak rad še enkrat pogledal. Stari Anže je bil sportsmen, več ali manj tudi sinovi. Njim je šla prva beseda, kadar so si Otočani pripravljali naj

si bode postno ali drugo meso. Kožarji iz laškega okraja bili so pri Anžetovih ravno tako znani kakor v domači fari in gospodinja Anžetova je hodila zmerom s cajnico po svetu, v kateri se je pod navadno ruto nahajal najfinejši gozdni in jezerski pridelek.

Anže je bil miren človek in kaj malih besedi; tudi gibal se je mirno, ali vse to kakor navaden človek; kadar je bilo pa treba, rinil je in storil kakor nihče drug. Kakor vsakemu pravemu gozdarju bila je klada enkrat tudi njemu nogo zlomila. Ta noga je služila na Otoku namesto barometra in je po svojem gospodarju tudi meni večkrat bolj naznana vreme kakor stoletna pratika. Anže se ni dal siliti, storil je rad in vztrajno, kar je bilo treba, posebno ako je človeku stregel, ki je bil po njegovi volji.

Anže je kneze in grofove po jezeru prepeljal, poznal tudi dosti ljubljanskih gospodov in vedel tudi dosti povedati o gospodih iz Bistre ter njihovih pravicah na jezeru in

poudarjal je spretnost teh gospodov kakor strelcev. Ni bil nagel v sodbi kakor Miha, kateri je povsod videl na tisoče rac in rib na cente, toda kadar je Anže rekel: »letos bo mladih rac,« ali pa: »danes je pravi dan,« takrat pa le v čoln, pa po jezeru z njim!

Kadar je bilo več voznikov treba, je Anže med dogovorom navadno bolj zadaj stal, malo se glasil, ali takrat pa že opazoval ljudi in orožje in kadar je bilo besed zadosti, vselej je on določil, kod in kako da se bo vozilo. Čoln je bil v njegovih rokah pero. Nihče ni znal tako tiho voziti kakor on. Rekel je sam, da, kadar je vreme pravo in strelec za to, njega veseli voziti kakor fanta plesati.

Zgodilo se je pa tudi, da sem Anžetu človeka izročil, katerega je že čez uro nazaj pripeljal, dasiravno je bilo dosti rac in sapa prava. Ali kdor ni znal streljati, temu je Anže tako ali enako povedal: »Gospod, pojava, vrtna se, midva nisva za to!«

Lov na čolnih se začel okoli sv. Jakoba, kadar mlade race letati počno. Prvi pogoj za ta lov je sapa. Ako te ni, race pred šumom, katerega čoln po gosti trsici napravljajo, zletijo ali se pa plavaje umičejo. Kadar je pa sapa, dela ta po trsici toliko šuma, da se race šele vzdignejo, ko je čoln že toliko blizu, da jih strel doseže. Raca je trda žival in treba jo je do smrti pobiti, kajti ako le količkaj živa na vodo pade, potakne se ali pa odplava po trsici in ni je več. Ako jih lovec dve tretjini dobi, kar jih pobije, sreča je vselej ugodna. Meni se je zgodilo, da sem jih od dvaintrideset pobitih samo trinajst domov prinesel.

Ravno tisti dan se nama je z bratom čudno dogodilo. Vozila sva

se okrog Žirovnišči; voda je bila visoka in dostikrat čez travo. Zapaziva za šopom trsice in trave race in Anže me je skoraj prav do njih zavezil. Zletijo, ustrelim in na vsak strel je po ena pala. Prva kakor cunjica, komaj kakih dvajset korakov od čolna, druga pa precej dalje, ker sapa je bila huda in ni dala hitro pomeriti.

Anže je pogljal čoln do druge in res sva jo pobrala, čemur se nisva nadejala. Za prvo nama še mar ni bilo, da bi je ne našla in vendar je nisva. Iskala sva daleč okrog, večkrat na mesto prišla, kamor je padla, ali najti le je ni bilo. Zopet se vrneva na to mesto, Anže jame gledati v vodo, kakor bi hotel ribo zasadičiti in res zažene veslo pod vodo in raca še s pretrganim bigom v kljunu splava na vrh. Le še toliko življenja je imela, da se je bila potuhnila in se za big poprijela, katerega tudi v smrti ni popustila.

Kdor torej hoče na jezeru dobro opraviti, naj najprej na to pazi, da ne bode daleč streljal. Malokdaj bo pobral raco, ako tudi pade in največkrat bo s strelom še take popodil, ki bi bile sicer morda počakale. Za njim le kragulji pobirajo, ki so vedno za strelcem, kakor gavran za oračem.

Kadar voda že toliko upade, da ni več mogoče s čolnom po trsici voziti, takrat se bliža tudi za race, ki še letajo ali so pa še gole, najhujši čas. Po trsici in travljah jih sledijo psi in jih lovijo; kar jih pa k jamam pribeži, v nevarnosti so, da nastavljenim lovcem ne pridejo pred oko. Kar se rac bolj kasno izvali, ali pa golji, malo jih ubeži od vseh strani preteči nevarnosti.

(Se bo nadaljevalo)

Prejšnji mesec so nas iz zveze kulturnih organizacij občine Cerknica zaprosili, naj objavimo obvestilo, da je predprodaja vstopnic za zelške koncerte in nastop gruzinske folklorne župe julija v kiosku DELO. Ves julij pa kaže kiosk podoba, kot je na fotografiji; predprodaja najbrž ne cvete. Zda pa resno: predprodaja omenjenih vstopnic je čisto zares v pisarni SAP-VIATOR na cerkniški avtobusni postaji.

Ribiči so lepo proslavili svoj jubilej — 25-letnico Ribiške družine v Cerknici.

Pred fluorografsko akcijo

V življenju vsakega izmed nas je zdravje prav gotovo najvažnejše. Tega si najbolj želimo, čeprav ne storimo vedno dovolj za to, da bi si ga ohranili. Da je temu tako, nam pričajo vse mogoče nezdrave navade in razvade, katerim se nočemo odpovedati.

Ce naj si ohranimo zdravje, pa je nujno potrebno marsikaj upoštevati. Sem sodijo zdrav način življenja, zdrava prehrana, krepitev telesa, pa tudi preprečevalni oziroma varovalni zdravniški pregledi, med katere sodi tudi fluorografiranje oziroma radiofotografiranje pljuč, ki ga je treba opraviti na tri do štiri leta. Namen fluorografiranja je:

- zdravstveni službi daje natančen pregled o pljučnih boleznih ter nekaterih boleznih srca in ožilja, hkrati s tem pa nudi največje možnosti za takojšnje in učinkovite ukrepe;
- občanom in delovnim ljudem zagotavlja občutek varnosti, da so pod stalnim zdravstvenim nadzorom;
- vsej družbi pa zaradi pravočasnega ukrepanja omogoča, da čimveč ljudi ohranja pri zdravju in tako manjša število obolenih.

Takšna akcija bo v naši občini od 3. do 7. avgusta. Zajela bo občane, starejše od 39 let. V pošteved pridejo torej le tisti, ki so bili rojeni do 31. 12. 1942. Ta akcija, ki jo vodi posebna komisija pri skupščini občine Cerknica, sodelujejo pa zdravstvena skupnost, Rdeči križ in predstavniki delovnih organizacij, bo za omenjene občane ne le koristna, ampak tudi obvezna.

Poseben avtobus zdravstvene ekipe z Golnika bo tako kakor vselej obiskal vse količkej večje kraje v občini in zato ne bo nikomur potrebno hoditi predaleč. Natančen raspored bo pravočasno objavljen.

Prepričani smo, da bo sleherni občan, ki bo dobil posebno obvestilo od občinske skupščine, rad prišel na pregled, pri tem pa bodo pomagale tudi vse delovne organizacije, krajevne skupnosti in krajevni odbori Rdečega križa, saj so tudi oni še kako zainteresirani za zdravje vseh naših občanov.

Komisija za izvedbo radiofotografske akcije

Mesto mladih v naši družbi

Z OBČINSKE KONFERENCE ZVEZE KOMUNISTOV

Zadnji dan junija se je sestala konferenca zveze komunistov naše občine. Potrdila je, v marsičem pa tudi dopolnila z bolj oprijemljivimi, stvarnejšimi nalogami dnevno usmeritev konference do februarja prihodnjega leta, potem pa so delegati kot osrednjo vsebino tega zasedanja obravnavali tako imenovano mladinsko vprašanje v občini.

Slo je za kritični, pa tudi samokritični pregled vključenosti naše mladine v samoupravno, družbenopolitično in vsako drugačno, tudi konkretno telesno (brigadirsko) delo. Skratka za to, da spoznamo krepke in šibke strani družbenega podmladka, njegovo usmerjenost in dejavnost, njegove sedanje in jutrišnje zadrege, uspehe ali tudi stranpoti.

Treba je povedati, da konferenca ni imela namena obravnavati le vprašanj na ravni zveze komunistov — zveza socialistične mladine, slo je za pregledovanje našega vpliva med mladimi sploh, ne glede na njihovo vključenost v to ali ono organizacijo.

No, res je vendarle, da smo se precej resno pogovarjali tudi o mladinski organizaciji in sicer predvsem prek ocenjevanja dejavnosti komunistov v vrstah mladine.

Ta ocena pa je, če smo pošteno do lastnega dela, za obdobje zadnjih let — slaba. Zato tudi nismo upravičeni vse krivde za slabo delo mladine — ali njihove organizacije — zvaliti le nanje.

Res je, da ima zveza socialistične mladine od zvezne konference prek republiške in občinske do osnovnih organizacij prav tako svojo navpično organiziranost in da se le-ta v naši občini (skorajda) v ničemer ne čuti. Tudi to smo na konferenci povedali. Res je pa tudi, da zveza komunistov v svojem okolju takšne neorganiziranosti mladih ne sme dopuščati; že zaradi lastnega kadrovskega interesa ne.

Občinska organizacija zveze socialistične mladine je tako v zadnjih letih zožila svojo dejavnost na vsega dvoje troje občasnih aktivnosti: na vsakoletni pohod po partizanskih poteh Notranjske, na večjo ali manjšo udeležbo v mladinskih delovnih akcijah in še na štafeto mladosti. Tudi prvi dve od teh dejavnosti, za izvedbo katerih je sicer treba mladino pohvaliti, sta imeli predvsem zaradi kadrovske neustreznosti v občinskem mladinskem vodstvu poleg dobrega tudi kritičen odziv v javnosti.

Te dejavnosti je vsekakor treba obdržati v delovnem programu naše mladine tudi v prihodnje, jih razvijati, saj so to, kot smo že rekli, poleg nekaterih športnih in kulturnih manifestacij edine množične akcije naše mladine. Postati morajo še številnejše, bolj raznolike, trdno organizirane, moralno, idejno, organizacijsko in kadrovske na visoki ravni, da si bo mladina z njimi pridobila široko zaupanje med ljudmi, sama pa si bo v njih nabrala dragocen izkušnj.

Konferenca je ugotavljala, da veliko število mladih sicer dela tudi v številnih društvi po občini, da pa tod manjka idejnega vpliva tako mladinske organizacije kot komunistov.

Kolikšna je v resnici naša politična skrb za mlado generacijo, nam najlepše pove samo en podatek: Nihče v občini tudi za to konferenco ni bil sposoben postreči s podatkom, koliko naše mladine je družbeno kakorkoli dejavne, kolikšen del te generacije pa se dolgočasi, sloni ob zidu revolucije, kadri in opazuje, kam ta družba jadra.

Tako počez ugotavljamo, da imamo dobro mladino. Vendar tudi ta ugotovitev, čeprav je danes morda še trdna in čista, ni prav nič revolucionarna, saj sa-

ma po sebi ne pomeni jamstva, da bo takšna tudi jutri.

Moramo se torej dokopati do čvrstega dela z mladino in predvsem do dela mladine same. To delo pa mora biti množično in konkretno. Množično, ker mora zajeti vso generacijo; konkretno, ker je konkretno življenje, ker je konkreten naš socializem, konkretno naše samoupravljanje, naš napredek, naše

težave so konkretne in tudi naši sovražniki.

Komite občinske konference zveze komunistov je med pripravi na to zasedanje že vložil nekaj energije v urejanje predvsem kadrovskega zadeva v vodstvu mladinske organizacije, vendar bo še veliko dela tako v zvezi komunistov kot v zvezi mladine, preden bo mladina v občini predstavljala svojim ustvarjalnim zmožnostim ustrezno družbeno moč. Konferenca je pomenila šele podneto, spodbudo, nekaj vsebinskih in metodičnih napotkov komunistom in mladincem za delo, ki mora slediti.

J. Praprotnik

BRESTOV
pred 10 leti
GLASILO KOLEKTIVA

(Iz številke 46—31. julij 1971)

POL LETA JE ZA NAMI

Pol leta je pravzaprav zelo kratko obdobje, v katerem se gospodarska gibanja ne morejo bistveno spremeniti, kljub izrednim ukrepom, ki naj bi zavrla negativna gibanja v našem gospodarstvu in vsem naporom naše družbe, zato lahko izrazim svoje prepričanje, da vlada v gospodarskem prostoru popoln kaos in da so se izjalovila vsa naša pričakovanja v tem pogledu.

V podkrepitev bi navedel samo nekatere podatke: cene pri proizvodnjah so narasle za 14,8% v odnosu na prvo polletje lanskega leta, življenjski stroški so porasli za 14,5%. Izvoz je ostal na lanskeletni ravni ali je celo nekoliko nižji, medtem ko je uvoz porastel za 36%.

Naše podjetje kot tudi celotna panoga lesna industrija posluje po cenah pred zamrznitvijo iz lanskega leta, kar je prav gotovo nesprejemljivo v tem trenutku, saj beležijo v tem času porast cen repromaterialom, ki jih uporabljamo v naši proizvodnji, za 18%.

STABILIZACIJSKI PROGRAM BRESTA

Odpira se nam vrsta nalog kot so: boljša organizacija dela v proizvodnji in strokovnih službah, boljše planiranje lansiranja proizvodnje, večja delitev dela, večja kooperacija, standardizacija in tipizacija, zniževanje direktnih in splošnih stroškov. Povečati moramo aktivnost prodaje in marketinga, da izkoristimo prodajne možnosti in pripravimo dolgoročnejsi prodajni načrt, ki bo osnova dolgoročnemu proizvodnemu programu. Naloge s tega področja so zelo obsežne. Stabilizacijski program jih podrobneje opredeljuje, tako po vsebini, kakor tudi določa odgovorne nosilce nalog ter predvideni rok izvršitve.

Povečani izvoz našega podjetja je nedvomno trajna usmeritev, ki zelo prispeva k stabilizaciji, hkrati pa je merilo našega poslovanja tako glede kvalitete videza, kot funkcionalnosti naših izdelkov.

Oskrbo s surovinami in repromaterialom moramo izboljšati in sistematično obdelati tržišče nabave. Zmanjšati moramo uvoz reprodukcijskega materiala in ga nadomestiti z izdelki domačih dobaviteljev. Kadre v nabavni službi čaka še vrsta drugih nalog, ki jih nakazuje stabilizacijski program.

IZMENJAVA IZKUŠENJ. Srečanje samoupravljalcev Kovinoplastike in Bresta

Ceprav je bil razgovor bolj splošnega pomena, je bilo omenjenih več konkretnih področij, na katerih bi se med obema podjetjema lahko razvilo zelo tvorno in učinkovito sodelovanje: vprašanje dolgoročnejske kadrovske politike, saj obe podjetji zaposlujeta velik del aktivnega prebivalstva v občini; usklajevanje informiranja delovnih ljudi; vprašanje organizacije in vodenja proizvodnje; izmenjava izkušenj in metod pri raziskavah tržišča; vprašanje stimulativnega sistema v delitvi dohodka in osebnih dohodkov in podobno.

LETOVANJE BOLJ SKROMNO

Kljub sorazmerno višjim cenam penzionov v letošnji sezoni se je za letovanje na morju odločilo 51 članov kolektiva in štirinajst za zdravljenje v Dolenjskih in Šmarjeških toplicah.

Spricho števila zaposlenih to res ni spodbudno število, res pa je, da večina letuje brez sodelovanja podjetja.

NAŠE MALO MESTO

O lepoti Cerkniškega jezera smo že veliko pisali. Mi in drugi. Da hvala ni iz trte izvita, dokazuje letošnje poletje, saj smo imeli ob Goričici pravo parado veselic. Prav je tako, da se poveseimo. Videti je, da bo kmalu treba uvesti rezervacije za prostranstvo našega jezera.

Skrbi pa nas nekaj: sredi ribiških, lovskih, šoferskih, tovarniških, čebelskih in kajvemskeških organizatorjev so se izgubili gostinsko-turistični. Nemara v visoki travi. Kdor jih je našel, naj jih da nazaj!

LEP NAPREDEK NK CERKNICA

Vsak začetek je težak, tako je tudi z NK Cerknica. Prehodili smo eno tekmovalno obdobje zelo zadovoljivo. Uspeh, katerega smo dosegli, je časten: na sredini lestvice.

Pripravljamo program ureditve igrišča v Kolenu. Poleg nogometnega igrišča bi morali imeti manjše atletske naprave, igrišče za mali nogomet, manjšo telovadnico z garderobami.

SLAVJE NK RAKEK

Sedaj se pripravljajo na slavnostno proslavo jubileja 45-letnice obstoja kluba. Osrednja proslava bo 15. avgusta na igrišču Rakeka, kjer se bodo srečale vse generacije nogometašev. Predvidevamo, da bo to slavnosten trenutek, ker je skozi NK Rakek prišlo veliko igralcev iz Rakeka, Cerknice in Starega trga. Mnogi med njimi živijo sedaj v drugih krajih in to bo priložnost za osvežitev spominov.

V avgustu si lahko ogledate ...

Kulturne prireditve

— ponedeljek, 10. avgusta ob 20. uri v športni dvorani v Cerknici — nastop **DRŽAVNEGA ANSAMBLA GRUZINSKE FOLKLORE** iz Tbilisija.

Plesalci iz Gruzije bodo predstavili virtuozi moški ples na prstih in lirične ženske plesne v izvorni izvedbi.

ZELŠKI KONCERTI

— petek, 14. avgust ob 19.30 — koncert ansambla **SEDMINA** — slovenske ljudske pesmi in glasba;

— petek, 21. avgusta ob 19.30 — koncert **LOGAŠKEGA OKTETA** — Gallus, Mokranjec, Prelovec, Gerbič in pesmi iz narodnega izročila;

— petek, 28. avgusta ob 19.30 — Ileana Bratuž — Kacjan, sopran, Jože Stabej, bas, Tatjana Šporar — Bratuž, klavir — samospevi slovenskih in tujih skladateljev;

— petek, 4. septembra ob 19.30 — **KOROŠKI AKADEMSKI OKTET** — slovenske in koroške pesmi, pesmi jugoslovanskih in drugih narodov.

Predprodaja vstopnic za te prireditve je v pisarni SAP-Viator na cerkniški avtobusni postaji.

Filmi

1. 8. ob 20. in 2. 8. ob 16. uri — italijanski pustolovski film **REKA VELIKEGA ALIGATORJA**.
2. 8. ob 20. uri — ameriška shriljivka **ZADNJI OBJEM**.
3. 8. ob 20. uri — danski erotični film **HOPLA V POSTELJI**.
6. 8. ob 20. uri — nemški ljubezenski film **MONIKA, LJUBEZEN PRI 16**.
8. 8. ob 20. in 9. 8. ob 16. uri — ameriška kriminalka **KDO JE UBIL NJENEGA MOŽA**.
9. 8. ob 20. uri — ameriška drama **JAVNA HIŠA V SINGAPURU**.
10. 8. ob 20. uri — francoski erotični film **ZGACKLJIVE ZGODBE**.
13. 8. ob 20. uri — ameriški glasbeni film **POVEST O BUDU HOLLYJU**.
15. 8. ob 20. uri in 16. 8. ob 16. uri — ameriški western **INDIJANSKI POGLAVAR TECUMSEH**.
16. 8. ob 20. uri — ameriški akcijski film **LETALISCE 80' CONCORDE**.
17. 8. ob 20. uri — ameriška kriminalka **MOŠKI, ŽENSKA IN BANKA**.
20. 8. ob 20. uri — francoski ljubezenski film **KRVNE VEZI**.
22. 8. ob 20. in 23. 8. ob 16. uri — hongkonški pustolovski film **PEKINSKI VELIKAN**.
23. 8. ob 20. uri — ameriški fantastični film **KO SE BLIŽAKONEC**.
24. 8. ob 20. uri — ameriški akcijski film **VELIKA KRAJA AVTOMOBIL**.
27. 8. ob 20. uri — nemška komedija **SUPER BABY**.
29. 8. ob 20. in 30. 8. ob 16. uri — angleški vojni film **NEDOSEGLJIVI MOST**.
30. 8. ob 20. uri — nemški erotični film **LAŽNE HCERE LAŽNEGA DOKTORJA**.
31. 8. ob 20. uri — ameriška shriljivka **RDEČILO ZA USTNICE**.

4. TRADICIONALNO SREČANJE KMETOV »BLOKE 81«

Mercator — Kmetijska zadruga Cerknica prireja 16. avgusta 1981 v Novi vasi 4. tradicionalno srečanje kmetov in drugih ljubiteljev narave. Če bo slabo vreme, bo srečanje naslednjo nedeljo (23. 8. 1981).

Prireditve se bo pričela ob 10. uri dopoldne z naslednjim tekmovalnim programom: mali nogomet, skakanje v vrečah, hoja s hoduljami in vlečenje vrvi.

Nadaljevala se bo s sprevidom ob 13. uri. V sprevidu bodo nastopili cerkniški pihalni orkester, zapravljički, vsi tekmovalci in seveda konji. Prireditve se bo nadaljevala s tekmovalnim volov v počasni hoji, s konjskimi dirkami, kosci in grabljicami ter s tekmovalnim gozdarjem v gozdarskih veščinah.

Vsaka zadružna enota Kmetijske zadruge Cerknica bo na srečanju sodelovala s svojo tekmovalno ekipo. Tekmovalnemu delu bodo sledili razglasitev rezultatov, podelitev nagrad in zabavni program. **MERCATOR — KZ CERKNICA**

Člani godbe na pihala naših rojakov iz Clevelanda so se zaustavili tudi v Brestovem salonu pohištva.

Tokrat vam predstavljamo **MARKA ZGONCA** iz Cerknice, rojenega leta 1964, dijaka pedagoške gimnazije v Ljubljani.

— Tvoja športna pot?

Za resno delo in redno treniranje teka na dolge proge me je navdušila zmaga v teku na »Notranjskem pokalu« leta 1978 v Starem trgu. Že leta 1979 sem postal pionirski republiški prvak v teku na 2000 metrov in bil drugi v teku na 1000 metrov.

Leta 1980 sem bil na republiškem krosu DELA drugi med

Športni portreti

mlajšimi mladinci, na državnem prvenstvu v krosu pa šesti v isti kategoriji.

Letos sem zmagal na republiškem prvenstvu v krosu, bil drugi na državnem prvenstvu v krosu, zmagal na državnem prvenstvu za mlajše mladince v teku na 1500 metrov z ovirami in bil drugi na 3000 metrov. Že od vsega začetka me trenira Stanko Ferfila.

— Kako vskladiš šport s šolo?

V šoli imajo zelo veliko razumevanja za moje športno delovanje in sploh nimam nikakršnih težav zaradi odsotnosti od pouka, kadar moram na tekmovalje. Učni uspeh po mojem mnenju zato ni nič slabši kot bi bil, če ne bi treniral in tekmoval. Doma pa kljub temu pravijo, da bi bil lahko boljši.

— Zakaj se tako malo mladih ukvarja z atletiko?

Resno treniranje atletike je pravo garanje in samoodrekanje. Vaditi je treba najmanj enkrat na dan, v poletnih mesecih pa dvakrat dnevno, če hočeš kaj doseči. Tudi sam sem že večkrat obupal, ko pa pomislim, koliko

sveta vidim, ko hodim na tekmovalja in da so pred menoj še tekmovalja in uspehi, vztrajam na tej poti.

— Najlepši trenutki?

V najlepšem spominu mi je ostala zmaga na državnem prvenstvu v teku na 1500 metrov z ovirami. To pa zato, ker sem imel dovolj moči, posebno na vodni oviri, ki sem jo z lahkoto preskakoval, medtem ko so drugi skakali v vodo.

Nekoliko mi je le žal, da tedaj nisem dosegel republiškega rekorda, kateremu sem bil zelo blizu. Sicer pa bo še kakšno tekmovalje, bo pa takrat bolje.

— Kaj meniš o rekreaciji na sploh?

Mislim, da bi se moral vsakdo ukvarjati z rekreacijo, pa naj bo s plavanjem ali smučanjem ali pa samo s sprehodi v naravo. Tako se človek sprosti in pozabi na vsakdanje težave.

— Koga naj predstavimo v naših prihodnjih številki?

Franca Gornika, kegljača KK Brest in prizadevnega športnega organizatorja.

Pripravil B. Škerlj

„Mergolinci“ v Loški dolini

Pred dvema letoma sta bila v reviji Ribič ponatisnjena dva zanimiva sestavka iz ljubljanskih Novic in iz nemškega ljubljanskega časopisa (iz leta 1856) o »mergolincih« — vodnih mušicah endonevnicah v Loški dolini.

Ta zanimivi vsakoletni naravni pojav — rojenje mušic enodnevnice — ob izviru Obrha v Loški dolini (blizu Vrhnike) je resnično edinstven; obenem je tudi posebna redkost, saj se je v Evropi ohranil (razen v Loški dolini) menda le še ob spodnjem toku Donave.

Prav zato si oglejmo, kaj so o tem pojavu v slikovitem starinskem jeziku pisali že leta 1856!

»Preden za kaj več poprašam natoroznane zastran teh čudnih živalic, hočem ob kratkem popisati, kar nam je tukaj znanega od njih. Te baže mušice so pohlevne živalice, ne pikajo in ne pijejo kervi, kakor komarji ali druge muhe; deržijo se le pri vodi. Slišal sem tudi, da so pri Černem morji in še drugod ravno takošne, kakoršne so tu v Ložu. Ne vem, dali je res.

Ta žival je dolga čez pol pavca, nje život je červu podoben, z devet černo-rujavimi pasovi, in z belo-rujavimi vmes; čez persi je najdebelejša, in nje herbet je višji kot širji, kadar peroti ima; debelost života je kakor so polževi rogovji; tanjši je proti zadnjemu koncu, glavo ima kakor druge navadne muhe; život je pa tako upognjen, da prav na vampu sedi, glavo in zadnji konec pa kviško derži; peroti ima lepo vkup stisnjene, četert pavca daljše od života; nog ima šestero: štiri ima po četertinki pavca, sprednji pa po pol pavca dolga; zadek ji pa dve kakor las tanke, skor pavce dolge osti, ki ju kakor rogovilice na dvojce moli, rep nadomestujeta.

Njih opravilo je, zjutra kadar solnce enmalo ogreje, du desete ure prav gosto rojiti; popoldne pa od pete ure do terdne noči letajo, pa le nad vodo; sicer se razletijo za streljaj daleč od vode, pa ne rojijo tako gosto kakor nad vodo. Če je pa dež, kakor tudi ob hudi vročini posedajo po drevesih, zidovih in strehah, da jih je černo; berž pa ko se zvedri, začno tako gosto rojiti, da solnce ne presije skozi; rojijo pa tako umetno ena proti drugi, da pol jih gre doli za vodo, pol pa gori proti vodi, in vendar se ne zadevajo.

Sicer pa se vidi, da se ena v drugo zaganjajo, kakor da bi se terkale, pa to počno le zato, da bi se dve vkup sprijele, kar pa se ne zgodi vselej; če ste se pa sprijele, stoji zgornja spodnji tako na herbtu, da zmorete obe lahko leteti, samo da spodnja ima svoj život tako gori zakravljen kakor kambia. Visoko letajo do osem sežnjev; nikjer pa ne tako gosto kakor nad vodo. Če pa huda sapa pripiše, so hipoma v kraji, in le, kjer je zavetje, še rojijo.

Morebiti se bo bravec Novic neverjetno zdelo, ako jim povem, da se tega merčesa od 5 do 15 voz nabere pri nekaterih mlinih. Tu verzejo hloč čez vodo, in se jih v par dneh že za cel voz nastreže; zmečejo se na kup, kjer se pa ne smejo pustiti dolgo, ker začno hudo hudo smerediti kakor gnjile ribe, in ko bi več časa na kupu ležale, se kup vname in na sredi ves rudeč postane, in tako zgori, da ni za rabo.

Iz njih je tako dober gnoj, da še človeškega preseže. Ta gnoj pa ravno prav pride o tem času za ajdo in repo gnojiti, in se razloči kakor noč in dan od navadnega živinskega gnoja. Ta mušičjak je tako hud, da, če bi se ga na debelo ali pa kakor z drugim gnojem po njivi natrosilo, bi vse zgorelo pod njim. Ko bi naši ljudje znali s tem mušičjakom prav ravnanje, bi lahko iz enega voza mušic nar manj štiri voze z zemljo zme-

šanega dobrega gnoja naredili. Kdor jih 15 voz nabere, dobi lahko, če 4 vozove zemlje vsakemu primeša, 60 voz dobrega gnoja. *

»Naj imenitnejše pri tej živalci je pač to, da nič kaj pravega gobčka nima, čeravno se je že rastla v popolnoma muho. Štvarnik je tem živalim tako kratko življenje določil da tistih par ur, dokler po zraku rojijo, res ne potrebujejo gobca za kaj jesti; ure njih življenja jim tako hitro teko, da s samim tem imajo dosti opraviti, da za svoj zarod skerbe. Ko so te živali muhe postale, žive večidel le en dan ali celo le malo ur; nekatere plemena še solnce ne vidi; prerodivši se zvečer v muhe, poginejo ponoči, da drugo jutro sonce že seje na njih mrtve truplice.

Dokler žive, mergolijo v eno v zraku gori in doli, in zmiraj napik. One spuščajo po 800 svojih jajčic v majhnih kepcah v vodo. Je tako cilj in konec njih življenja dosežen, one in oni, kakor da bi prav gotovo sneg šel, cepajo v vodo, nad katero so se malo pred se le vzdignile. Na milijone jih plava sedaj mrtvih po vodi, požrešnim šukam, okunom, postervam in drugim ribam v žertve. Pa kaj premorejo ribe, naj so še take požrešnice, proti neštevilni množini te živali! Mrtvinci obvisijo na gremovji ob bregovih; kup za kupom se jih dela in kmalu gnjiti začno — od tod tudi nemško ime »Uferrass«, »brežka mrtvina«; — pametni gospodarji jih spravljajo na polje, ker mušičjak ta je dober gnoj.«

BRESTOV OBZORNİK — glasilo delovne organizacije Brest Cerknica, n. sol. o.

Glavni in odgovorni urednik **Božo LEVEC**.

Ureja uredniški odbor: Marta DRAGOLIČ, Vanda HACE, Ana KOGEJ, Božo LEVEC, Marta MODIC, Leopold OBLAK, Anton OBREZA, Janez OPEKA, Bernarda PETRIČ, Beno ŠKERLIJ, Franc TURK, Irena ZEMLJAK in Viktor ŽNIDARSIČ. Foto: Jože ŠKRJLJ.

Tiska **Železniška tiskarna** v Ljubljani. Naklada 2800 izvodov.

Glasilo sodi med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretarjata za informiranje izvršnega sveta SR Slovenije, št. 421-1/72 z dne 24. oktobra 1974)